

NOVEMBER	
1 P Vsi svet.	16 S Otmar
2 S Ver. duše	17 N 23. pob.
3 N 21. pob.	18 P Odon
4 P Karel	19 T Elizabeta
5 T Kaharija	20 S Feliks V.
6 S Lenart	21 O Dar. Mar.
7 C Janez	22 P Cecilija
8 P Bogomir	23 S Klemen
9 S Teodor	24 N 24. pob.
10 N 22. pob.	25 P Katarina
11 P Martin	26 T Silv.
12 T Avgust	27 S Virgilij
13 S Stanislav	28 O Gregor
14 O Jozefat	29 P Saturnin
15 P Leopold	30 S Andrej

V 30 dneh
30 števil
za
12 Din

„GLAS NARODA“
LJUBLJANA — NEBOTIČNIK

Mesečna naročnina
12 Din, za inozem-
stvo 20 Din. Ured-
ništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ul. 23.
Tel.: 2566, int. 3069
Maribor, Aleksan-
drova c. 16. Tel. 2290.
Celje, Prešernova 6/1

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
Telefon 3855. - Ček.
račun: Ljubljana
št. 14.614. Oglasi po
ceniku. Pri večkrat-
nih objavah popust
Maribor, Aleksan-
drova c. 16. Tel. 2290.
Celje, Prešernova 6/1

Današnja številka vsebuje:

Ali lahko postane Kmetijska
družba zbornica?
Poživljeno delo v JRZ
Aretacija tihotapcev v Beo-
gradu
Kranju je potrebna nova šola
Rudarji v Stanovskem spet
delajo
Jubilej poslanika dr. Girse
Kmetiska gospodar. stiska

Št. 210

Izhaja vsak dan

V Ljubljani v četrtek, dne 28. novembra 1935

Rokopisov ne vračamo

Leto I.

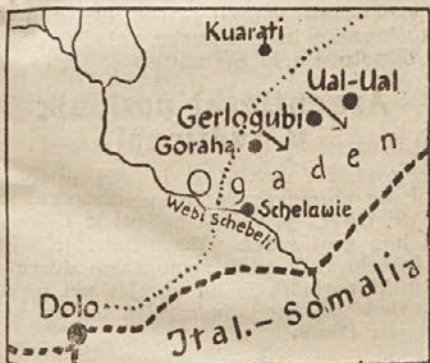
Preokret v Vzhodni Afriki

Italijanski umik na severu in jugu

Z vso naglico proti
Ual-Ualu in Adigratu

Tudi Makala že izpraznjena?

Gerlogubi in Gorahaj spet abesinska — General Graziani čaka pomoči

Punktirana črta kaže koliko so Italijani osvojili ozemlja v Ogadenu, puščice pa kažejo smeri zadnjega abesinskega predora.

Italijani se umikajo z vso naglico

Addis-Abeba, 27. novembra. Poročevalec agencije Reuter je dobil informacije, po katerih je general Nasibu, poveljnik abesinske vojske v Džidžigi, v svojem včerajšnjem telefonskem poročilu vrhovnemu poveljstvu abesinske vojske sporočil, da so kurirji, ki so prišli v Džidžigo, javili umik Italijanov. General Nasibu je sporočil, da so Italijanska izvidniška letala z največjo brzino zapustila Analo. Ko so prispeli tja abesinski oddelki, so našli tovorne avtomobile, polne trupel. General Nasibu je nadalje sporočil, da so njegove čete našle Gerlogubi in Gorahaj. Italijani se umikajo z vso naglico.

Gerlogubi in Gorahaj spet abesinska

London, 27. novembra. Agencija Reuter je objavila sredi naslednje poročilo o dogodkih v Vzhodni Afriki: Na severni fronti so Italijani zaenkrat prekinili operacije za vzpostavljanje zveze med posameznimi armijskimi zbori in očiščenje terena abesinskih irregularnih čet. Na jugu se po informacijah iz abesinskega izvora razvija velika abesinska protiofenziva. General Graziani, ki razpolaga z 2 divizijama, čaka na ojačenja, ki so jih pretekli teden odposlali iz Napolija v Mogadiš. Abesinska vlada izjavlja, da se Italijani v Ogadenu umikajo in da so evakuirali Gerlogubi in Gorahaj. Italijanski oddelki se sedaj umikajo proti Ualualu. V Addis-Abebi so prepričani, da bo prišlo na južni fronti še do velikih bitk. Danes so s tovrstnimi avtomobili poslali večje oddelke abesinske vojske v Gerlogubi, kjer kakor pravijo, ni nobenega Italijana več. Vesti o ponovnem zavzetju Gorahaja še ni mogoče kontrolirati. V vsakem primeru je gotovo, da se Abesinci v vedno večjih oddelkih pomikajo proti jugu. Zadnje dni odhaja iz Hararja zelo mnogo transportov.

Harar — bombardiran

Pet italijanskih letal je včeraj bombardiralo več vasi v hararski pokrajini. Druga letala so fotografirala Džidžigo, nato pa so se vrnila k svoji bazi. Ko se je po telefonu izvedelo, da se sovražna letala bližajo mestu, je policija v Hararju odredila, da morajo vsi prebivalci v hiše. V dveh urah na ulicah ni bilo žive duše.

Tudi na severu ustavljeni

Iz Addis-Abebe prihajajo poročila, da Italijani na severu sedaj že 8 dni ne napredujejo. Neki abesinski visoki vojaški funkcionar je izrazil mnenje, da je ras Sejum s svojimi četniki popolnoma zaustavil Italijane in jih prišel zelo nadlegovati. Enako aktivnost razvija tudi ras Kasa.

Makala že izpraznjena?

Addis-Abeba, 27. novembra. Reuter poroča: Z uradne abesinske strani javljajo, da so Italijani izpraznili Makalo in da se umikajo proti Adigratu.

Rim, 27. novembra. AA. Uradno demantirajo vest, da bi bili Italijani izpraznili Makalo.

Spet italijanski dezertjerji

Addis-Abeba, 27. novembra. Havas poroča: K vojski rasa Sejuma je prestopilo danes 12 vojakov in en italijanski oficir domačin.

Proti Tanskemu jezeru?

London, 27. novembra. n. »Dayli Telegraph« poroča, da je novi italijanski vrhovni poveljnik v Vzhodni Afriki maršal Badoglio prejel ukaz, da takoj, čim prevzame vrhovno poveljstvo, odredi ofenzivo na skrajnem desnem krilu italijanske severne

vojske, to je na tromeji Eritreje, Sudana in Abesinije. Italijani naj prično prodirati vzdolž sudanske meje proti Tanskemu jezeru. Italijani so se doslej izogibali severozapadne Abesinije, ki spada v angleško interesno sfero. Zaradi sankcij pa se Italija ne more več ozirati na angleške interese. Njena naloga je, da čimprej premaga Abesinijo.

Pariz, 27. novembra. Agencija Havas poroča: »Echo de Paris« je objavil davi vest, da je italijanski poslanik v Londonu dobil naredbu, da obvesti angleškega zunanjega ministra, da bodo Italijani v kratkem pričeli z operacijami tudi v smeri proti Tanskemu jezeru. Kakor znano, ima slično informacijo tudi današnji londonski »Dayli Telegraph«.

Lavalov zagovor po etru

Pred parlamentarno bitko v Franciji

Poslednji Lavalov poskus v napetem položaju — Danes se sestane parlament, ki bo odločil o Lavalovi usodi

Pariz, 27. novembra. r. Predsednik ministrskega sveta in zunanji minister Laval je imel sredi ponedeljka naslednji govor:

7. junija je bila sestavljena naša vlada, da bi branila frank. Poslanci so nam izrekli svoje zaupanje in nam podelili izredna pooblastila.

stila. Na borzi je vladala panika in frank naj bi bil podlegel spekulacijam. Zato so bili potrebni nujni in nagli ukrepi. Proračunski primanjkljaj je tekom leta narasel na deset milijard. V štirih letih je država najela 70 milijard posojil.

Pooblastila, ki smo jih prejeli od parlamenta, so nam dovoljevala zakonske dekrete. S temi dekreti smo izvedli prav izdatne omejitve izdatkov, omejitve pri avtonomni blagajni, pri železnicih in pri občinah. Prihranki znašajo deset milijard. V letu 1935 bo znižanje izdatkov doseglo osem milijard. Prav tako smo z zakonskimi dekreti omejili državne potrebe. — Prvič, odkar se je pojavila gospodarska stiska, krijejo državni dohodki izdatke. To smo dosegli z znižanjem izdatkov.

Na podlagi izvedenih prihrankov je mogel stopiti v veljavo zakon o zaščiti kmetovalcev. 500 zakonskih dekretov priča o pomenu pravičnega dela.

V Angliji je mogla vlada, ki se je nahajala v enakem položaju kakor naša in ki je štiri

leta uživala zaupanje ljudstva, nadaljevati začetno delo. Pri nas je drugače. Niso še štirje meseci, kar delamo, in že se oglašajo neizprosni cenzorji, ki kritizirajo naše delo. V dveh dneh, v četrtek, stopim s svojimi tovariši pred zbornico obeh domov. Izvoljeni poslanci bodo povedali, ali pritrdjujejo našemu delu. Zahtevali bomo od parlamenta, naj takoj pove svoje mnenje, da bi se položaj ne poslabšal.

Odkar napadajo zakonske dekrete, odkar pobijajo naše delo, se je zopet pojavilo isto dejstvo, z drugimi besedami: odziv zlata v velikem obsegu je zopet začel vplivati na francosko narodno banko in frank je v svoji vrednosti naglo padel. Ni potrebno veliko strokovnjaštvo, da razumemo, da se mora takšna situacija normalno končati z vrednostnim padcem denarja. V Franciji se že pojavljajo ljudje, ki zahtevajo, naj bi naš denar zopet doživel devalvacijo. Teja nauka ne sprejemamo. Smatramo ga za nevarnega. Nikoli ne bomo sprejeli sklepov, ki bi vodili k takšnim rezultatom...

Prevzemam odgovornost...

Prevzemam popolno odgovornost, ko jasno in čisto izjavljam, da takih sklepov ne bom nikoli izdal. Prav najmanjši med malimi bi morali nositi težke posledice, če bi se denarju zmanjšala njegova kupna moč. Odklanjam devalvacijo kot sredstvo, ki bi trenutno olajšalo položaj, ki pa bi bilo zelo nevarno. Če je parlament drugega mnenja, naj pove. V četrtek se bo odločila usoda franka. Ko bo to vprašanje rešeno, tedaj bo vlada pripravljena proučiti še ostala vprašanja.

Ni dvoma, da nastajajo kot posledica nemilih dogodkov nevarnosti drugega reda. Nobena stranka nima pravice, da bi svojo avtoriteto postavila na mesto državne avtoritete. V Toulonu, Brestu in Limogesu so se odigrali obžalovanja vredni dogodki. Ti dogodki se ne smejo ponoviti, ker bi sicer ogrozili naše svobosčine in svobodo samo. Vlada bo poskrbela, da bodo vsi spoštovali zakon. Preveč ljubim mir, preveč sem vdan svoji domovini, da bi ravnal drugače. Obračam se na vse Francoze in jih prosim, naj bi svetu ne kazali slike notranje razprtije.

Mednarodni položaj

Mednarodni položaj nam nalaga dolžnost, da smo v resnici razboriti. Tekom letošnjega leta smo imeli saarsko vprašanje in spor med Madžarsko in Jugoslavijo. Vsa ta vprašanja so urejena. Ko pa se je po Rimu, Londonu in Stresi zdelo, da položaj ni več tako napet in da opravičuje najlepše upe, je izbruhnil italijansko-abesinski spor, ki postavlja težko vprašanje.

Abesinska afera

Povojna politika Francije se opira na DN. V sodelovanju z Veliko Britanijo smo imeli samo eno skrb: Kako ta spor likvidirati? Storili smo vse, da preprečimo nje-

govo razširitev. V početku smo soglašali v tem, da preprečimo vojaške sankcije. Na zatvoritev Sueškega prekopu ni nihče in nikoli mislil. Moja vloga je bila težka. Skrbeti sem moral, da ostane naše prijateljstvo z Veliko Britanijo nedotaknjeno. Spoštovati sem moral pakt DN in ohraniti stike z Italijo, ki sem jih sam sklenil v Rimu januarja meseca.

Šel sem dosledno za tem ciljem in ne bom od njega odstopil. Nadaljeval bom in skušal najti prijateljsko ureditev. Nihče mi ne more teh prizadevanj očitati. Strokovnjaki delajo s svoje strani, da ne bi izgubili časa in skušajo določiti potrebni postopek. Bolj kakor kdaj prej mora ostati sodelovanje med Francijo in Veliko Britanijo tesno in polno medsebojnega zaupanja.

Vse za mir, samo za mir...

Obe državi morata nadaljevati svoje napore, da bi prišli do mira. To je naš skupni cilj. Upam, da ne bomo brezuspešno apelirali na miroljubni duh Mussolinija, da bi prišlo do prijateljske rešitve.

To delo, o tem sem globoko prepričan, bode podprli vsi, ki nosijo odgovornost za ves svet. Vem, da ima še italijanske vlade dobro voljo, da tudi s svoje strani sodeluje pri organizaciji mira v Evropi.

Medtem pa bomo nadaljevali delo, ki smo ga začeli.

Francosko-sovjetski pakt ni naperjen proti nobeni drugi državi. To je zadržilo, ki ga je ponovil naš poslanik v Berlinu François Poncet držav. kancelarju. Zaradi konsolidacije mira v Evropi iščemo podporo na vseh straneh. Iskreno želim, da bi z Nemčijo vzpostavili odnose dobre sosesčine. Čuječi, močni in miroljubni Franciji se ni ničesar bati.

Tako, povedal sem, kaj je vlada storila, da ohrani mir. Ko sem prevzel oblast, sem se zavedal, da bo breme težko. Sem Francoz in iz globine srca želim, da moja domovina ne bi nikoli česa izgubila. Kakor vi, zaupam tudi jaz v njeno usodo.

Laval okleva

London, 27. novembra. n. Listi poročajo danes obširno o Lavalovem govoru in njegovem vtisu na francosko politično javnost. V zvezi s tem govorom pravi »Times« v svojem uvodniku, da je treba priznati, da so vlade večine evropskih držav zahtevale dogoditev zasedanja odbora 18-orice, vendar je mnenja, da je ta odgoditev dejansko le začasna, ker je gospodarski pritisk na Italijo v največjem interesu mira. Nihče ne sme pozabiti, da je mir glavna svrha sankcij. To velja seveda le dotlej, dokler imajo sankcije kolektivni značaj, ne pa značaj individualnih represalij, ki jih izvajajo posamezne države. V vprašanju prepovedi izvoza petroleja v Italijo bo morda odločilne važnosti zadržanje Zedinjenih držav. Vsekakor pa Lavalovo oklevanje ni v korist pospešitvi mirovne akcije.

Ali lahko postane Kmetijska družba zbornica?

Letos smo doživeli rekord v kampanji za kmetijsko zbornico. Nekateri kmetijske organizacije so priredile celo ankete, ki so pokazale precej enotno in jasno sliko tega vprašanja in sicer v odločno pritrilnem smislu. Sledila je tudi polemika v časopisju, ki je sicer prinesla nadaljno osvetlitev, enotnost pogledov pa je žal skrala.

Pretekli mesec smo celo čitali v listu, ob katerem naj slovenski kmet še dalje dremuje nedeljske popoldneve »Slovenec« od 3. novembra t. l.), da bi lahko Kmetijska družba postala kmetijska zbornica in da je bilo zaradi tega usodno, da so jo gotovi ljudje spremenili v zadrugo in se tako postalili njenega premoženja, katerega da je slovenski kmet sto let spravil skupaj. Dasi je bil na ta predlog že pred tremi leti podan jasn odgovor in sicer od strani prizadetih kmetov-članov samih, je vendar radi važnosti tega vprašanja potrebno, da si še enkrat ogledamo, ali ima predlog realno vsebino, ali gre samo gotovim ljubljanskim krogom za družbino imovino (da se poslužimo njihove terminologije), odnosno za odstranitev konkurence njihovemu gospodarskemu podjetju (kar bi bilo posneti iz izjave predsednika njihovega podjetja 30. decembra 1918).

Odgovor na to vprašanje dobimo, če primerjamo ustroj zbornice in družbe in če si ogledamo dejanski razvoj družbe.

Zbornica je javno-pravna ustanova, kar pomeni praktično:

1. da je zakonito pooblaščen, zastopati interese svojih članov in so jo oblastva dolžna, zaslislati v agrarno-političnih vprašanjih;

2. da so vsi pripadniki stanu njeni člani, če to hočejo ali ne;

3. da se vzdržuje iz obveznih prispevkov članov v obliki dakiade na davek, ki jih izterjujejo in odrajujejo zbornici državni ekssekutivni organi.

To so bistvene lastnosti in eksistenčni pogoji zbornice.

Kmetijska družba pa je privatno-pravno združenje (vseeno, če društvo ali zadruga), kar pomeni praktično:

1. da ni zakonito priznana zastopnica kmetijstva in je od dobre volje oblastev odvisno, v koliko jo zaslislajo in upoštevajo;

2. da nihče ni primoran biti njen član, zato je od dobre volje kmetov odvisno, če in koliko časa so ali niso njeni člani;

3. da si mora sama prislužiti potrebna gnotna sredstva, odnosno da je odvisna njena delavnost predvsem od prostovoljnih članskih prispevkov.

Družbi torej manjkajo vse bistvene lastnosti in pogoji za zbornico.

Prav, toda kmetom vendar nihče ne brani, da bi vsi ali vsaj večina pristopila k družbi in vplačevala potrebne prispevke za kritje poslovnih stroškov. In če je enkrat v družbi vsaj večina kmetov, ki tudi nudijo potrebna sredstva za njeno uspešno delovanje, tedaj bi pač radi poznali oblastvo, ki bi si upalo prezirati tako organizacijo. V tujni poznano take prostovoljne organizacije, ki so toliko vplivnejše, v kolikor so močnejše, dočim so obvezne zbornice močne končno le predvsem po zaslugi zakonite obveznosti. Ni torej treba drugega, kakor da vsaj boljši kmetje vsi pristopijo h Kmet. družbi in redno vplačujejo potrebne prispevke. V Sloveniji je okrog 140.000 kmetijskih domov, vendar popolnih kmetov le kakih 50.000. Če bi jih torej pristopilo 50.000 in bi plačali povprečno vsak vsaj 20 Din prispevka na leto, tedaj bi taka organizacija gotovo lahko nadomestila zbornico.

Zal je v resnici stvar taka, da se je pred vojno, ko je bil družbi omejen delokrog na Kranjsko, gibalno število članov okrog 5000, po vojni, ko se je raztegnila na vso Slovenijo, pa okrog 12.000. Edino kadar so zganjale člane skupaj politične stranke z namenom, da njihovi ljudje prevladajo v družbi, se je to število nekoliko dvignilo, a potem takoj zopet padlo.

Se veliko manj ugodna je slika glede prispevkov za vzdrževanje družbe. V ta namen pa člani nikoli niso nič plačali, kajti članarina ni zadostovala niti za materialne stroške (tisk, papir, ekspedit) »Kmetovalca« in drevesc. Ako bi iskali krivce za tako slabo zanimanje kmetov do njihovega stanovskega zastopstva, kakor družbo radi imenujemo, tedaj bi jih našli v prvi vrsti med predvojnimi vzgojitelji tedanje kmetijske mladine. In kljub takim poraznim rezultatom stanovske vzgoje si še upa kdo zapisati: »Vse svoje moči bomo zastavili, da se narodova tradicija uveljavi, ... da v nedeljo popoldne sede na vrt, vzame »Domoljuba« v roke in zadrmlje ob njem, mlajši pa ... ko se bodo postarali, bodo tudi oni ob »Domoljubu« dremali ...»

Ob tako maloštevilnem članstvu Kmet. družba pač ni mogla biti veljavno stanovsko zastopstvo, saj niti po demokraciji in tradicijskih načelih ni ustrezala pogojem, še manj je imela na razpolago vsaj minimalna gnotna sredstva. Ako je kljub temu nekaj pomenila in prišla do čednega premoženja, gre zasluga predvsem pokojnemu družbinemu ravnatelju Avgustu Pircu, ki ni varoval tradicije dremanja, in pa — trgovanju, ki pa ne spada v delokrog ne zbornice ne družbe, temveč — kmetijskih zadrug. Premoženje je torej spravila skupaj predvsem spretna Pirčeva roka. Trgovala pa je družba predvsem zato, da je zasluzila za kritje stroškov zborničnega delokroga, odnosno je bilo trgovanje pogoj, da je mogla vršiti vsaj toliko zborničnih poslov, kolikor je pač dopuščal kupčijski prebitke.

Se manj veselo sliko za Kmet. družbo kot zbornico dobimo, če pogledamo sedanje razmere. Dokler je vladalo na naši vasi

Naš odgovor glede sankcij

Odgovori MA Rimu — Naš odgovor je, kakor pravi Stefani, zelo prijateljski

Beograd, 27. novembra. AA. Predvčeraj popoldne 25. t. m. je predsednik ministrskega sveta in zunanji minister g. dr. Milan Stojadinović izročil tukašnjemu italijanskemu poslaniku g. Guidu Violi grofu di Campalto odgovor kraljevske vlade na noto italijanske vlade o sankcijah. Ta odgovor se glasi:

Zunanje ministrstvo kraljevine Jugoslavije je prejelo noto od 1. novembra 1935, ki mu jo je izročilo poslanstvo kraljevine Italije o sklepih, sprejetih v Zenevi v zvezi z italijansko-ahesinskim sporom.

Vlada kraljevine Jugoslavije je prepričana, da je vlada kraljevine Italije spremljala s pozornostjo vse faze stališča, ki sta jih zavzeli in napore, ki sta jih razvijali Balkanska zveza in Mala antanta, zlasti pa Jugoslavija tako v sami skupščini in svetu, kakor v organih odbora, ki je bil ad hoc sestavljen z namenom, da najde skupno rešitev nastalega spora.

Vlada kraljevine Jugoslavije želi od srea — kakor je to v ostalem želela od vsega početka tega spora —, da pospeši v okviru svojih možnih nalog in pravično rešitev spora. To stališče jugoslovanske vlade narekujejo čustva prijateljstva, ki ga goji nasproti Italiji in njena najiskrenejša želja, da bi ohranila obstoječe prijateljske odnose nasproti Italiji.

Vlada kraljevine Jugoslavije ni s samim italijansko-ahesinskim sporom neposredno prizadeta. Sodelovala je pri pogajanjih o tem vprašanju in sodeluje sedaj pri skupno sklenjenih ukrepih le kot članica Društva narodov zato, ker se je s svečano prevzetimi obveznostmi obvezala, da bo določbe pakta izvedla.

Jugoslovanska vlada je bila radi pravkar navedenih splošnih okoliščin proti svojim prijateljskim čustvom nasproti Italiji prisiljena, da se ne loči od stališča, ki so ga zavzele ostale države — članice Društva narodov in da ravna v skladu z obveznostmi, ki jih ima iz določb pakta.

Ko si šteje v čast sporočiti prednje poslanstvo kraljevine Italije, veruje zunanje ministrstvo kraljevine Jugoslavije, da mu je iskreno razložilo glavne smeri, ki jo vodijo v sedanjem položaju.

Zunanje ministrstvo kraljevine Jugoslavije prosi poslanstvo kraljevine Italije, da sprejme tudi pri tej priliki zagotovilo njegovega prav visokega spoštovanja.

Rim, 27. novembra. AA. Agencija Stefani poroča: Odgovor jugoslovanske vlade na italijansko protestno noto o sankcijah je bil včeraj izročil italijanskemu poslaniku. Odgovor je, kakor poudarja uradna agencija, zelo prijateljski. Istočasno je prispel tudi češkoslovaški odgovor, ki je stiliziran v podobnem tonu.

Bukarešta, 27. novembra. Rador poroča: Zunanji minister Titulescu je izročil italijanskemu poslaniku odgovor Rumunije na italijansko noto od 11. novembra. Besedilo note je istovetno z odgovori, ki so jih istočasno izročili italijanski poslanikom v Pragi in Beogradu.

Turški odgovor

Ankara, 27. novembra. Anatolska agencija poroča: Zunanje ministrstvo je včeraj dostavilo italijanskemu poslaniku odgovor turške vlade na italijansko noto proti sankcijam.

Poživiljeno politično delo v vrstah JRZ

Sestanek izvršnega odbora JRZ — Seje poslancev JRZ iz Dunavske in Zetske banovine

Beograd, 27. novembra. I. V političnih krogih so v poslednjih tednih krožile najrazličnejše govorice in kombinacije glede delovanja in organizacije Jugoslovanske radikalne zajednice. Tako so nekateri krogi trdovratno naglašali, da v vodstvu JRZ nekaj ne more biti v redu. Kot glavni argument takega tolmačenja so predvsem poudarili okoliščino, da se izvršni odbor že dolgo ni sestel, kar naj bi služilo v dokaz, da so take govorice utemeljene.

Včeraj pa so se na stanovanju predsednika vlade g. dr. Milana Stojadinovića sešli člani izvršnega odbora JRZ in še nekateri drugi vidnejši prvaki stranke. Konferenca je trajala od 17. do 20. ure. Med ostalimi so se seje udeležili: gg.: dr. Milan Stojadinović, Miša Trifunović, dr. Mehmed Spaho, dr. Miha Krek, dr. Momčilo Ninčević, dr. Laza Marković, Krsta Miletić, dr. Dušan Peleš, dr. Sefkija Behmen, Svetozar Stanković, Mirko Komnenović, Miloš Bobić, Diura Janković, dr. Branko Kaludjerić, Dragiša Cvetković, dr. Vekoslav Miletić, Nurija Požderac in Ugrin Jeksimović.

Na konferenci so predvsem obravnavali politična vprašanja in podrobna vprašanja organizacije JRZ.

Sestanek poslancev JRZ

Beograd, 27. novembra. I. Danes od 10. do 13. ure so se sestali narodni poslanci Dunavske banovine, ki pripadajo Jugoslovanski radikalni zajednici v ministrstvu poljedelstva. Konferenci sta prisostvovala predsednik vlade dr. Milan Stojadinović in poljedelski minister Svetozar Janković. Posamezni govorniki so v širših elaboratih referirali o splošnih gospodarskih in socialnih prilikah v posameznih srezih in tudi o organizaciji JRZ v Dunavski banovini. Po obširni diskusiji je predsednik vlade dr. Milan Stojadinović zbranim poslancem obrazložil sedanjo politično situacijo v državi in posebno poudaril potrebo, da se v vsej državi takoj pristopi k aktivnemu organiziranju JRZ.

Beograd, 27. novembra. I. Danes ob 18. so se sestali poslanci Jugoslovanske radikalne zajednice Zetske banovine in obširno razpravljali o gospodarskih in socialnih potrebah v posameznih srezih Zetske banovine, obenem pa tudi razpravljali o organizaciji JRZ v tej banovini.

V ostalih skupinah vlada zatišje

Beograd, 27. novembra. b. Razen živahnega delovanja skupine JRZ vlada v ostalih vrstah zatišje. Poslojpe Narodne skupščine je skoraj prazno. Le malo narodnih poslancev se mudi v tem času v

vsaj kolikortoliko zadovoljivo blagostanje, so kmetje še zmogli za članarino (reci narročino za »Kmetovalca«) in za umetna gnojila, krmila in strše, ki je družba z njimi trgovala, v zadnjih letih pa je plačevanje članarine padlo na polovico, kupovanje gnojil, krmil in stršev pa je domala prenehalo. Ako bi torej ostala družba pri prejšnjem društvenem delokrogu in ustroju, bi imela danes le še kakih 5000 članov, za kritje stroškov zborničnih poslov pa bi morala uporabljati premoženje, ki bi tako v nekaterih letih skopnelo.

Če ima družba še vedno povprečno normalno število članov in neokrnjeno premoženje, se ima zahvaliti pretvoritvi v zadrugo obliko, ki je zagotovila stalnost članstva in omogočila razširitev delokroga na vnovčevanje pridelkov, ki so ga kmetje odločno zahtevali in ki donosajo vsaj nekaj dohodkov. »Usodnost« pretvoritve v zadrugo obliko se je torej izkazala v dobrem pomenu besede, saj je dala družbi višjo in modernejšo organizacijsko podlago — po-

tem ko je desetletja zaman čakala in še čaka na možnost pretvoritve v kmetijsko zbornico — in tako zagotovila družbi možnost udeleževanja tudi na tržiščih, ki so našemu kmetu danes najbolj potrebna, poleg tega pa kljub nadaljnemu izvrševanju zborničnega delokroga ohranila družbino premoženje desetim tisoč slovenskih kmetov, tem polno- in enakopravnim ter edino merodajnim stalnim družbinim članom.

Gornja objektivna slika torej kaže, da je Kmet. družba bistveno ostala to kar je bila kot društvo, formalno pa se je k sreči pravočasno prilagodila novim potrebam v korist sebi in članstvu. Vrh tega pa je dosegla še to prednost, da politične stranke ne morejo več tako lahko kockati z njo, da jo torej ne morejo več razpuščati proti volji članstva in si jo podajati s pomočjo komandiranih »članov«, ali z drugimi besedami, da ne morejo več rušiti njenega ugleda in veljave. — Morda je pa prav to vzrok, da se gotovi ljubljanski gospodje ne morejo sprizniti s tem dejstvom?!

Smu za organizirano svobodo in za odgovornost vseh in vsakogar za svoje dejanja, toda istočasno tudi za sodniško neodvisnost in druga politična jamstva. Jugoslovanska radikalna zajednica dviga domovino, narodno dinastijo in vladarja visoko iznad dnevnih političnih borb. Spoštovanje treh imen, Srba, Hrvata in Slovenca, njihova enakost in ravnopravnost, spoštovanje priznanih ver in narodnih tradicij jih bo dvignilo do stopnje spoštovanja nacionalnih svetinj, hkratu pa bo skušala iz hrama teh nacionalnih svetinj izgnati trgovce s patriotizmom in mešetarje z dobičkanosnimi gesli.

Beograd, 27. novembra. I. Danes popoldne ob 17. uri so se nadaljevala posvetovanja poslancev JRZ v pogledu kmetijske zaštite.

Vojaške delegacije MA so delo zaključile

Beograd, 27. novembra. b. Danes je bilo zaključeno delo letošnjega sestanka načelnikov glavnih generalštabov držav Male antante. Danes popoldne se je vršila konferenca predstavnikov češkoslovaškega, romunskega in jugoslovanskega glavnega generalštaba v palači generalštaba. Ob 11. dopoldne so se odpeljali delegati češkoslovaškega in romunskega generalštaba na Oplenac, kjer so se poklonili na grobu Blagopokojnega kralja. Na njegov grob so položili krasen venec. Ob 14. je naš generalni štab priredil svečano kosilo na Oplenju. Ena skupina češkoslovaških oficirjev na čelu s podnačelnikom generalnega štaba generalom Husarekom in romunskih oficirjev na čelu s generalom Sanacescujem se je odpeljala v Kragujevac, ostali pa so se vrnili v Beograd. V teku jutrišnjega dne bodo češkoslovaške in romunske vojaške delegacije odpotovale iz Beograda.

Argentinski poslanik v avdijenci

Beograd, 27. novembra. b. Argentinski poslanik na našem dvoru in opolnomočeni minister dr. Oliver je včeraj prispel iz Bukarešte, kjer ima svoj sedež. Akreditiran je namreč pri jugoslovanskem in romunskem dvoru. Argentinski poslanik je bil sprejet pri predsedniku vlade dr. Stojadinoviću in pri knezu namestniku Pavlu.

Aretacija mednarodne tihotapske tolpe v Beogradu

Beograd, 27. novembra. b. Beograjski policiji se je posrečilo odkriti nevarno mednarodno tolpo, ki je tihotapila iz naše države opij. Pred nekaj dnevi je dobila beograjska policija od policijskega komisariata sledečo kratko brzojavko: Poiščite Evgena Katolnika, Terezijo Smoljak, Nipina Bisordo in jih aretirajte. — Beograjska policija se je takoj vrgla na delu in v kratkem času našla sled za imenovanimi tremi, ki so tvorili v prestolici prevečano tričlansko družino za tihotapstvo opija. V Evgenu Katolniku, ki je nemški podanik, je odkrila policija mednarodnega tihotapca z belim strupom. Stanovale je pri svoji ljubici Tereziji Smoljak, ki mu je pri delu pomagala. Hitro si je znal pridobiti tudi Bisordo, ki je naš državljani. Ta se je imenitno izkazal, vozil se je na jug naše države, v predele okrog Veleša in Stipa, kjer se v največji meri prideluje v naši državi opij. Tam je kupoval sirov opij in ga nato vozil v Beograd, kjer ga kljub strogim preiskavam mitničarjev in policije niso mogli odkriti. — Iz Beograda je spravljaj opij v Zagreb. Šef te tolpe je bil Evgen Katolnik. V Zagrebu je imel svoje pomagace, od koder so spravljali vtihotapljeni opij varno čez mejo. Tudi zagrebski tihi družabniki Evgena Katolnika so bili aretirani. Koliko so tihotapeci odkupili od naših producentov in za koliko je oškodovana pri tem naša država, bo odkrila nadaljna preiskava.

Osebnosti

Beograd, 27. novembra. b. Upokojen je Verbić Ivan, viš. katastrski inspektor 5. pol. skupine v Novem mestu. Za pristava uprave grada Beograda je postavljjen Živko Vicentijević, pristav pri policiji v Ljubljani. K upravi policije v Ljubljani je postavljen Kante Vladimir, pristav uprave grada Beograda. Za pristava pri sreskem načelstvu poredskega je postavljen Zupan Milutin, pristav pri policiji v Ljubljani, za pristava pri policiji v Ljubljani je postavljen Hartman Franc, dosedaj pristav sreskega poredskega načelstva.

Zadnje vesti

Vdor rasa Deste v Somalijsko

Addis-Abeba, 27. novembra. Havas poroča iz Hararja: Po do zdaj še nepotrjenih vesteh so čete rasa Deste prodrle v italijansko Somalijsko. Trde, da so abesinske spreduje straže dosegle Habridse, jugovzhodno od Dola.

Splošna amnestija v Grčiji

Tudi Venizelos pomilošten
Atene, 27. novembra. AA. Nocoj ob osmih je Nj. Vel. kralj Jurij II. podpisal ukaz o splošni amnestiji političnih krivcev iz revolucije od 1. marca in ukaz o pomilostitvi vseh oficirjev. Na podlagi tega ukaza ostanjejo posvesta krivcev konfiscirana. Ukaz o pomilostitvi obsega tudi Venizelosa.

Vremenska napoved

Novi Sad: Razjasnjenje po vsej državi, le v Vardarski banovini prevladuje oblačnost. — Megla po dolinah rek, mraz je bil največji v severni polovici, razen v Primorju. Najnižja temperatura Tuzla — 5 C, najvišja Mostar 16 stopinj Celzija.

Dunajska napoved: Sedanje vreme se bo spremenilo, po hribov slana, čez dan topleje.

Georgije Kjosicvanov, ministrski predsednik in zunanji minister nove bolgarske vlade

O važnem sodobnem vprašanju

je predaval pretekli petek v »Ljubljanskem klubu« univ. prof. dr. K. Ozvald, in sicer z naslovom: **Starost pa mladost v življenju poedince in v organski celoti ljudstva.** Izredno zanimivo in aktualno predavanje je vsebovalo v glavnem te misli:

Danes vé le malokdo pravilno razlikovati med mladostjo in starostjo, kajti predhodki in tradicionalna mnenja ne morejo nuditi objektivne slike. Pojem pridevnika »stare« znači vedno neko časovno razdaljo in dobi pravi smisel šele v zvezi s samostalnimi, polno vsebino pa v razmerju do svojega nasprotja, mladosti. — »Stoletje otroka« je priznalo mlademu človeku poleg dolžnosti tudi pravice; on ni nemara odraslec en miniature, temveč človek z lastnim svetom in življenjskim načinom.

Danes vemo, da različni pojavi (krvni pritisk, arterioskleroza itd.) niso specifično starostni pojavi, temveč so posledica raznih vnanjih vplivov; znanost je že ex cathedra ovrgla pripisovanje nekaterih pojavov starosti (Kretschmer!). Bistveno svojstvo starosti je docela svojevrsten biološki pojav (Paneth pravi v svoji knjigi »Seel u ohne Kompass«, da starost pomeni prehod v novo življenjsko dobo in ne morda — konca!).

Res je, da starajočemu se človeku vedno bolj popušča sposobnost za ustvarjanje dobrin, vendar zaradi tega človek te dobe še ni na mrtvi točki in ni — kakor se mnogi radi izražajo — senilen, staromodni — (Gl. n. pr. Goethe, Schaw, Edison, Tesla i. dr.). Res pa je tudi, da poznamo »mlade starce« kakor »večne mladeniče«. — Kvalitativno najvrednejše ustvarjanje ni omejeno na določeno starostno dobo, temveč je v raznih poklicih različno (sportnik, umetnik, državnik, znanstvenik, pri vsakem od teh je vrednostna višina ustvarjanja glede starostne dobe različna!). Paneth pa tako definiral te pojme: Bistvo staranja je postajati zrel, bistvo starosti pa biti zrel.

Bistvo mladega človeka je, da živi neposredno, t. j. naravnost. Starejši človek je pa bogat izkušenj; življenje ga je naučilo, gledati konkretni, realni svet; vse njegove storitve so plod temeljitega premišljevanja. — Obe, mladost in starost, sta torej uravnani do življenja, vendar vsaka po svoje: mladost hrepeni v daljavo in širino, starost pa posega v globino ter poskuša izvesti sintezo in za kulturno delovanje pravilne vidike.

Starost in mladost se ne izključujeta; nasprotno: ena drugi sta potrebni in morata biti nujno povezani, saj vlada med njima večni kontinuum: starejša generacija to, kar je v mladosti prevzela, dopolnila in na novo odkrila, pretvarja v enotne celote obrazovnih dobrin ter jih predaja mladini, da se ob njih oblikuje, raste navzgor in ustvarja. Tako se vrši ta proces neprenehoma, večno; prav on je temelj in jedro vsega napredka. — Prva naloga mladega človeka je, da ob prevzemu dediščine iz rok starejše generacije sprejme vse, kar je dobrega (event. slabo odvzame!) ter isto dopolnjuje; druga naloga pa je ta, da na podlagi prevzetih vrednosti gradi naprej ter išče novih. Dopolnjevanje in iskanje sta nujnost napredka.

In tako je mogoče le en sklep: mladost in starost, vsaka po svoj smisel, vrednost in notranjo nujnost; obe pa sta med seboj nujno povezani in ena drugi potrebni, kajti njujn pravilni odnos je tudi temelj kulturnega napredka.

Globoko zasnovane in bogate predavateljeve misli so dosegle popolno priznanje dc. (Objava tega sodobnega predavanja, ki smo ga prejeli iz vrst poslušalcev in ki bo naše čitatelje in čitatelice gotovo zanimalo, se je zaradi tehničnih ovir nekoliko zakasnila. Op. ur.)

Naša pesem v Monakovem

Monakovo, 24. novembra.

(Od našega dopisnika.)

Nemško-inozemski akademski klub je priredil v dvorani nemško-inozemskega Akademikega doma »Večer narodov«, na katerem so akademiki posameznih držav prikazali svoje narodne pesmi. Nastopili so Japonci, Kitajci, Romuni, Francozi, Angleži, Švedi, Norvežani, Američani, Italijani, Nemci in Jugoslavlani. Jugoslavlani so zapeli državno himno, potem pa odigrali na harmoniko in klavir svoje narodne pesmi. Oficijelno je bilo tudi javljeno zbranim občinstvu, da bodo zastopniki Jugoslavije odigrali poleg ostalih pesmi še po eno tržaško in koroško narodno pesem. Tudi ti dve pesmi sta pri mnogobrojni publiki želi obilo aplavza. Priščeni sprejem, s katerim je publika sprejela naše pesmi, je napravil na nas najboljši vtis. M. Z.

Kranju je potrebna nova šola

Načrt je že izgotovil inž. Valentinčič — Stala bi 5,000.000 Din

Kranj, 27. novembra.

Potreba novega šolskega poslopja v Kranju je velika, ker staro že dolgo ne ustreža več radi pomanjkanja prostorov in pa radi zdravstvenih ozirav. Do sedaj je bilo predloženih že 11 načrtov za novo zgradbo. Krajevni šolski odbor in odsek za zgradbo novega šolskega poslopja sta te načrte pregledala, toda se nista mogla zediniti, ali pa načrtov, ki so jih soglasno sprejeli, ni odobrila kr. banska uprava.

Da se položaj razčisti, je sklenil krajevni šolski odbor 23. novembra 1934, da skliče anketo strokovnjakov, da bi se izrazili o vseh teh načrtih in nasvetovali izhod. V to anketo so bili pozvani prof. Plečnik, ing. Jaroslav Forster, ing. Skaberne ter inšpektor Škuli. Ti gospodje se niso mogli odločiti za nobenega teh načrtov, stali pa so svoj strokovni nasvet, kako naj bi se zgradilo poslopje, ki bi ustrezalo stavljenim zahtevam, obenem pa tudi okolici na stavbišču, ki je določeno za zgradbo. Nasvetovali so, naj se obrne krajevni šolski odbor na enega arhitektov, v katerega ima zaupanje, da napravi nov načrt po danih smernicah.

Da si pridobi krajevni šolski odbor zagotovilo, da bo kr. banska uprava novi načrt odobrila, jo je prosil krajevni šolski odbor, naj mu nasvetuje arhitekta, ki bi mu bile šolske prilike znane. Kr. banska uprava je nato nasvetovala za napravo načrta ter statično presjelo g. ing. Valentinčiča, arhitekta g. prof. Plečnika. G. ing. Valentinčič je predložil dva osnutka, ki sta se razlikovala bistveno le glede pročelja, v

ostalem pa sta se naslanjala skoro popolnoma na strokovno mnenje navedene ankete. Stavba bi bila po načrtu, ki je bil sprejet, dolga 126 m, izmed katerih je srednji del za 5 m pomaknjen nazaj in služi kot avla in za stopnišča. V zadnjem delu pa je nanj priključena telovadnica pod isto streho. Oba stranska trakta sta namenjena za deško in za dekliško narodno šolo. V vsaki je 9 učilnic v dveh nadstropjih. V visokem pritličju se nahajajo pisarne, knjižnice, zdravniška soba, zbornica ter hišnikovo stanovanje, dočim je v prizemnih prostorih plinsko zavetišče, kuhinja, jedilnica, pralnica in delavnice. Nad telovadnico, ki sega do II. nadstropja, je v tem enako razsežna predavalnica, ki bi služila tudi za šolsko kapelo in dvorano za slavnostne prireditve. Stavba bi bila visoka 18 m in bi imela položeno streho, katera bi bila krita z bakreno pločevino. Vsa stavba v vseh pogledih popolnoma ustreza pogojem moderne higijene. Zazidana ploskev znaša 1920 kv. m, tako da bi ostalo na stavbišču, ki meri 14.627 kv. m, še dovolj prostora za igrišča, vrtove itd. Kurjava poslopja je v načrtu centralna, toda po nasvetu g. ing. Emra naj bi prišle v vse prostore lončene peči, kar je bolj zdravo in se prihrani na kurjivo. To je tudi zelo prikladno, ker je pouk deljen in ni treba kuriti vseh sob hkratu.

Občinski odbor je na seji 22. t. m. razpravljal o tem načrtu ter odobril kredit, ki je potreben za izdelavo načrta, katerega bo potem predložil kr. banski upravi. Poslopje po tem načrtu bi stalo približno 5 milijonov dinarjev.

V Stanovskem spet delajo

Zahtevam rudarjev so lastniki docela ugodili

Poljčane, 26. novembra.

Po dobrem tednu štrajka so rudarji v tukajšnjem rudniku Stanovsko v Poljčanah v torek ob 18. uri zvečer spet prišli za delo. O stavki in njenih vzrokih je naš list pred dnevi obširno poročal. Štrajk je izbruhnil zaradi odpusta 6 delavcev, ki so pripravljali tu ustanovitev strokovne organizacije, podružnico »Zveze rudarjev«, in ker so pri izplačevanju mezd nastali zaostanki, kar je tiralo delavstvo, ki ni imelo nikakih sredstev za preživljanje, v obup.

Po večkratno napovedanih pogajanjih je bil končno na ponedeljski razpravi, katero je sklical glavarstvo, ki se je vršila v obratni pisarni rudnika, med zastopniki delavskih interesov, oblasti in zastopniki podjetja, dosežen obojestranski sporazum in s tem zopet vzpostavljeno normalno stanje. Na razpravi so bili navzoči sreski načelnik dr. Šiška Janko, vodja razprave inž. Kubijski Julij, župan Medved Anton, Golmajer Jože za Delavsko zbornico, Arh Jurij, tajnik Zveze rudarjev, ter Jančič Ivan, Opresnik Ivan in Bedene Anton, člani stavkovnega odbora. Lastništvo rudnika sta zastopala dr. inž. Ključenko in Steiner David.

Podjetje se je zavezalo sprejeti vse odpuščeno delavstvo takoj v službo. Tudi v primeru slabše prosperitete ne bo reduciralo staleža delavcev, ki šteje danes 118 rudarjev, ampak bo v tem primeru skupno in sporazumno z gori imenovanimi delavskimi zastopniki določilo

skrajšanje delovnega časa. Tudi se nimajo zaradi stavke s katerekoli strani izvajati kake posledence.

Glede izplačila zaostalih mezd se je uredilo tako, da so bile zapadle in od Bratovske skladišnice odobrene hranarine in mezde za september plačane takoj, medtem ko se za oktober do konca tega tedna izplača ena tretjina zaostalih mezd. Za ostanek se po potrebi izdajo tako zvezne kreditne nakaznice za živila. Jamstvo za redno izplačilo trgovcem prevzame podjetje. Tudi se zaveže, da bo ukinilo vse, da se izplačilo zapadlih mezd odsej izvrši po roku in obliki, določeni z zakonom.

Radi ostalih zadev, ki se tičejo obrata, bo vodstvu podjetja poslana posebna vloga. Lastništvo premogovnika stoji na stališču, naj vlada med njim in delavstvom harmonična vez in da noče biti do delavstva nikakor borbeno usmerjeno. Delavstvo je, videč dobro voljo podjetja, po gornjem sporazumu zopet prišlo za delo. Reči je treba, da so se odločili zastopniki zavzeti s hvalevredno vneto, da so ugodili delavskim zahtevam in s tem mnogo pripomogli za omiljenje njihovega dozdaj neznoznega položaja. V nemali meri pa je dosežen sporazum tudi uspeh rudarske solidarnosti, v kateri so vztrajali do konca. Bila je to preizkušnja za njihovo mlado organizacijo, v katero pravkar vstopajo in se je bode gotovo vsakrsko oklenili.

Divji lovec po nesreči ustrelil svojo sestro

Trebnje, 26. novembra

Včeraj so pripeljali v zapor tukajšnjega sodišča posestniškega sina Jožefa Zupančiča iz Kompolj, ki je po nesreči ustrelil svojo sestro. O tragičnem dogodku smo zvečeli sledeče podrobnosti.

V nedeljo sta se vračala od maše iz župne cerkve v Sv. Križu Bizjak Anton in njegova žena Marija, posestnika iz Cirklika. Med potjo od maše sta se zakonca zgledala na ženinem domu v graščini Kompolj, kjer je bila Zupančičeva po nesreči ustreljena.

Ko so po kosilu že vstajali od mize in sta se zet in hči, odnosno sestra poslavljala od domačih, jih je na poti hotel spremiti domači sin, odnosno brat ustreljene Zupančičeve. Da bi med potjo pogledal tudi po divjačini, je stopil v sosedno sobo po puško. Ko se je vračal, se mu je puška zapela v obleko, obenem pa se mu je petelin opel ob raztrganem suknjiču. Da se reši iz neprijetnega, obenem pa nevarnega položaja, da mu naboj ne zleti v glavo, se je divji lovec Jože Zupančič sklonil. Gib pa je bil usoden za poleg stoječo sestro, saj se je puška sprožila in ves naboj je iz neposredne bližine zadel Bizjakovo, ki je le še kričala: »Ježeš, Jože, kaj si napravil!« Nesreča je tako potrla nesrečnega brata in moža pokojnice, da sta hotela izvršiti samomor, kar pa so domači preprečili. Divji lovec, ki je po tako nesrečnem naključju ustrelil svojo sestro, bo prepeljan v zapore okrožnega sodišča v Novo mesto, kjer bo sojen.

Metlika

Ustanovni občni zbor metliškega športnega kluba. V nedeljo se je vršil v prostorih kina »Belakrajina« ustanovni občni zbor metliškega športnega kluba, katerega je vodil dosednji predsednik g. Vidič, znan delavec v sportu. Posebno toplo se je zahvalil naši metliški dobrični predsedniku mestnega gospodarskega odbora Francetu Weissu za naklonjenost gospodarskega odbora, ki je za odškodnino Din 1.— odstopil društvo prav lep prostor za igranje nogometa v mestnem logu. Agilni društveni blagajnik Gornik Stanko je prečital nova od ministrstva za telesno vzgojo potrjena pravila, nakar je sledila volitev novega odbora. Soglasno je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik Malešič Ivan, župan metliški, podpredsednik Trampuš Mirko, hranilniški uradnik, tajnik Pintarič Jože, blagajnik

Ptuj

Kako so bili razstavljalci zadovoljni z uspehom tuk. sreske Kmetijske obrtne razstave, kaže dejstvo, da si je večina razstavljalcev že rezervirala prostore za prihodnje leto. Razstava bo postala tradicionalna, kar bo v veliko korist našemu kmetu in obrtniku.

Kaj je z znižanjem najemnin, Društvo hišnih posestnikov je izdalo pred mesecem na svoje člane hišne posestniki poziv, naj glede na občutno znižanje plač državnim in banovinskim uslužbencem in upokojencem znižajo najemnino. Ta poziv pa ni imel zaželjenega uspeha. Najemnino je namreč znižalo za malenkostne zneske le nekaj hišnih posestnikov. Izenadilo pa nas je, da je mestna občina, ki bi morala prva dati pobudo in dober zgled, kot so to sto-

Jubilej poslanika dr. Vavla Girse

Danes praznuje češkoslovaški poslanik na našem dvoru g. dr. Vavla Girsa 60letnico, ko je bil rojen v Sepetovki v današnji ukrajinski Voliniji. Studiral je v Pragi in dobil na medicinski fakulteti doktorsko diplomu, ki jo je moral v Rusiji nostrificirati. Odprl je svojo prakso v Kijevu in je tam leta 1911. postal šef kirurškega oddelka Cirilove bolnice. V svetovni vojni je bil najodličnejši organizator in vodja češkoslovaškega revolucionarnega pokreta, obenem je pa pomagal ujetnikom in ranjenecem. Leta 1917. je bil izvoljen za predsednika Zveze češkoslovaških združenj v Rusiji in obenem za člana odbora češkoslovaškega Narodnega sveta v Rusiji. V teh funkcijah se je vsestransko odlikoval in je bil po odhodu češkoslovaške armade iz Ukrajine poslan kot predstavnik odbora češkoslovaškega Narodnega sveta v Vladivostok, da je organiziral odhod češkoslovaške vojske v Francijo. Meseca novembra leta 1919. je bil imenovan za političnega pooblaščenca češkoslovaške vlade v Sibiriji in je bila pod njegovim vodstvom izvedena evakuacija Sibirije in povratek češkoslovaške vojske v domovino. Ko se je vrnil v Prago, je dr. Girsa najprej postal načelnik ruskega odseka v ministrstvu zunanji del, nato pa načelnik političnega odseka in na mestnik ministra dr. Beneša. Organiziral je ministrstvo in si pridobil največje zasluge za današnje stanje. Obenem je pripravil vse za osnovevanje Slovanskega zavoda in Slovanske biblioteke zunanjega ministrstva, da je njegovo ime za vedno zvezano s temi instituti. Od leta 1927. je bil poslanik in pooblaščen minister v Varšavi, kjer je navzlic zaprekam z izrednim uspehom deloval za zblizanje Češkoslovaške in Poljske na političnem, kulturnem in gospodarskem poprišču.

Julija meseca je poslanik g. dr. Vavla Girsa prišel v Beograd, kjer se je takoj pokazalo njegovo iskreno slovansko čustvo in ljubezen do naše države, ki se je za njo vedno zanimal. Nezlomljiva delovna energija tega našega iskrenega prijatelja in zaščitnika ter široki krog uglednih jugoslovanskih osebnosti, ki se je današnji jubilar z njimi poznal v Pragi ali v Varšavi, nam jamčijo, prav tako se pa še tudi iz njegovega kratkega delovanja v Beogradu vidi, da bo poslanik g. dr. Girsa lahko mnogo storil za poglobitev in utrjevanje češkoslovaško-jugoslovanskega prijateljstva. K 60letnici gospodu ministru in poslaniku dr. Girsu z vso spoštljivostjo čestitamo z željo, da bi njegova odkritosrčna prizadevanja imela najlepše uspehe!

rile marsikatero druge mestne občine, zavrnila vse prošnje za znižanje najemnin.

Podgorška Martina so našli. V ponedeljek so našli v občestnem jarku v bližini gostilne pri »Zavcu« v Krčevini vsega iztrpanega, premraženega in premočenega 68-letnega žugoslovanskega upokojenca Podgorška Martina iz Ptuj, ki je, kot smo poročali, v četrtek neznano kam odšel. Vse štiri dni je taval v tuk. okolici in iskal doma, katerega pa ni mogel najti, ker ga je spomin že popolnoma zapustil. Vkljub mrazu pa je bil na eno nogo bos na drugi nogi pa je imel nek tuj čevlji, kar kaže, da je nekje prenočeval, in je v zmedenosti zamenjal čevlje.

Tatvina krompirja. Posestniku Klasincu in Staršincev je nekdo odpejal 900 kg krompirja, katerega je imel shranjenega in pokritega s slamo na njivi. Medvedu Štefanu iz Stegonjcev pa je nekdo odnesel 800 kg krompirja.

Zastrupljenje. 40-letna Mlinarič Juljana, žena delavca iz Mestnega vrha, se je v nedeljo pri ribanju hrena nekoliko ranila na desni roki. Nastopilo pa je močno zastrupljenje krvi in so jo morali prepeljati v bolnišnico.

Modna revija našega obrtništva
30. XI. - 4. XII.

Ljubljana, 27. novembra

Modna revija Obrtniškega društva bo razgibala vso Ljubljano. Nihče, kdor le količjak upošteva krog svoje obleke in okus pri izbiri svoje garderobe, ne bo izostal. Po vseh modnih centrih kulturnih držav prirejajo slične Modne revije. Tako bo tudi Ljubljana po zaslugi te prireditve, ki bo ostala dvakrat v sezoni, vsako leto na programu, napredovala v naš prvi modni center. Podoželski krojači iz bližnje in daljnje okolice si bodo gotovo ogledali to zanje tako važno informativno prireditev. Posebno v nedeljo, ko bosta dve predstavi, popoldne ob 4. in ob pol 9. zvečer, je pričakovati velikega obiska. Rezervirajte si pravočasno stopnice pri Obrtniškem društvu v Ljubljani, telefon 3088.

Radio

Četrtek, 28. novembra.

Ljubljana. 12.00: Slavnjanski orkestri (plošče). — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Napoved časa, objava spreda, obvestila. — 13.15: Reprodukcijska glasba. — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. — 18.00: Radijski orkester. — 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. R. Kolaric). — 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava spreda, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura. — 20.00: Prenos iz Beograda. — 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava spreda. — 22.15: Radijski jazz.

Dnevni dogodki

× **Nacionalna ura.** Ob 19.30 bo predavanje Zveze Sokola kraljevine Jugoslavije. Prenos iz Beograda.

× **Naši izseljenci bodo slišali pozdrave svojih bratov, očetov in mater** v nedeljo 1. decembra po 23. uri. Radiofonska oddaja postaja v Ljubljani bo omogočila to na ta način, da bodo lahko dotični, ki bodo želeli pozdraviti svoje v tujini, stopili v tem času pred mikrofona naše kukavice in naslovili nanje nekaj besed. Pozdravi bodo morali biti kratki in ne bodo smeli vsebovati oblike kakršnegakoli poročanja. Vsa besedila, ki bi prišla v poštev, je treba predložiti vodstvu postaje v pregled najkasneje do petka 29. t. m. zvečer. Pristojbina za kritje režijskih stroškov znaša 10 Din. V izjemnih slučajih pa se bo na posebno prošnjo dovolila tudi brezplačna objava, če bo za to dovolj tehničnih razlogov. Kdor bi ob 23. uri zvečer ne mogel priti osebno pred mikrofona, naj se zgleda pred tem časom v studiju, kjer se bo njegov pozdrav posnel na ploščo. Snelmanje na ploščo stroškov ne bo zvišalo. Na to izredno prireditev opozarjamo vse naše izseljence širom sveta, ki naj se 1. decembra ob 22. uri polnoštevilno zberejo okrog radijskih aparatov in poslušajo oddajo, ki bo namenjena izključno njim. Studio radiofonske oddajne postaje, od koder se bo ta oddaja vršila, se nahaja na Bleiweisovi cesti 54.

× **Priznanje društva jugoslovanskih akademikov v Mariboru.** Rektor Aleksandrove univerze v Ljubljani prof. dr. M. Samec je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo nad XV. jubilejnim plesom tega društva. S tem so dobili mariborski akademiki, vključeni v imenovanem društvu, za svoje resno delo in smotrna stremeljenja od najvišjega predstavnika akademske oblasti lepo priznanje.

Jutri Že dolgo zaželeni

HARRY PIEL

v senzacionalnem filmu napetega dejanja

SVET JE MOJ

Jutri premiera v kinu Slogi!

× **Izjava.** Ker sta časopisa »Grazers Tagespost« in »Volksblatt« iz Graza prinesla o priliki blagoslovitve skupne grobnice slovenskih vojakov v Judenburgu poročila, da je bila odposlana takrat neka brzojavka Habsburgu Otonu, izjavlja podpisani odbor, da ni bil v okviru navedene proslave poslan noben tak pozdrav, posebno pa ne navedenemu Habsburgu Otonu. O tej brzojavki je naša slovenska delegacija, ki je nastopala v Judenburgu kot predstavnica Slovencev in Jugoslovancev, zvedela šele iz zgoraj navedenih listov. Če je bila kaka brzojavka dejansko odposlana, nimajo slovenski udeleženci nobene zveze z njo in jo seveda odločno odklanjajo, ker nimajo in ne bodo imeli z Habsburgom Otonom prav nobenega posla. Odbor za postavitev spomenika judenburškim slovenskim vojakom.

× **Aeroplan za 20.000 Din** je pač tako poceni, da skoraj ni mogoče verjeti. Toda ta cena je resnična, saj ga je te dni krstil novosadski Aeroklub z imenom »Komarac«. Čeprav je letalo izvrstno, vendar v resnici velja samo 20.000 Din in zato pomeni pravo revolucijo v avijatici glede na ceno, ekonomičnost in pa sigurnost.

Najlepše darilo za Miklavža

je zbornik »Slovenska Fotografija«. Dobi se v knjigarnah in pri »Fotoklubu« spedičija Grom, Kolodvorska ulica 41.

× **Sin ubil očeta** v okolici Križevcev na Hrvaškem. Dane Štrbac je bil surov človek in je delal zelo grdo s svojo družino. Ženo in otroke je večkrat preganjal z revolverjem in jim obetal, da jih pobije kakor pse. V imenu svojih bratov je sin Branko od očeta zahteval, naj jim izplača doto, da grede od hiše. Oče ga je nagnal z revolverjem in tekkel za njim čez dvorišče in v sadovnjak. Branko je pa ušel v hišo, zagrabil dvocevo in dvakrat ustrelil na očeta. Bil je takoj mrtev. Oče je iz Amerike prinesel dolarje in kupil v Križevcih dve veliki hiši, v okolici je pa imel tudi lepo hišo z velikim gospodarstvom, kjer ga je sedaj dohitela smrt.

× **Neznanega samomorilca** so te dni pri Mariboru potegnili iz Drave in ni izključeno, da je Zagrebčan, zato ga pa oblasti iščejo tudi po hrvaških dnevnikih. Neznane je star 24 do 26 let in srednje postave, rjavih oči, oblečen je pa v prav čedno temnomodro obleko in na sebi je imel tudi sivo zimsko suknjo.

× **Sleparije pri prodaji krompirja** uganjajo v Zagrebu nekateri prekupci, ki prodajajo krompir v vrečah, češ, da je v njih po 50 ali 100 kg krompirja. Tržno nadzorstvo je ugotovilo, da prodajalci sleparijo, ker v vrečah manjka po 10 in tudi 20 kg krompirja. V Ljubljani še nimamo takih pritožb, ker pre-

bivalstvo krompir z večino kupuje neposredno od kmetov.

× **Karlovac in Sombor odklanjata nova imena.** Že pred meseci smo tudi mi pisali o spreminjanju starih krajevnih imen in vsestransko utemeljili, da je to prekrščanje v ogromni večini primerov popolnoma odveč. Tudi po drugih banovinah so kraji dobili poziv, naj spremenijo imena, in tako je Sombor izpremenil svoje ime v Pavlovgrad s sklepom občinskega sveta, vendar pa se temu upira zlasti trgovski svet. Tudi Karlovac so hoteli prekrstiti v Zrinjski grad, vendar je bila pa ta točka občinske seje odstavljena z dnevnega reda.

× **Velike povodnji v Dalmaciji.** Zaradi dolgotrajnega dežja in, ker se je odrgal oblak, so nastale v Dalmaciji velike povodnji. Poplavljen je bil Solin pri Splitu, ker je rečica Jadro pretrgala jezove. Na pomoč so prišli splitski gasilci, vendar je bila pa nesreča odvrnjena že čez dobro uro. Tudi reka Cetina se je ob svojem izlivu razlila in poplavlila del Omiša. Prav tako je v Kaštelu starem mnogo škode, kjer je voda odnesla mnogo oljk, da plavajo sedaj po morju ob vsej kaštelanski obali. V Kaštel Sužuru je nevihta odnesla več streh, iztrgala je pa tudi več oljk in palm po nasadih. Tudi rečica Žrnovica je poplavlila Drnovsko in Sobrečko polje, a v okolici Trogira je voda uničila posejane njive in napravila veliko škodo tudi po hišah. Nekaterim kmetom je odnesla iz hiš žganje, vino, žito, moko in večje količine tobaka, ki ga v teh krajih pridelujejo. Po lanski strahoviti suši po meniški sedanja povodnja najtežje nesrečo za te kraje, saj so ljudje ostali celo brez najpotrebnejše hrane in brez strehe. Nujno je potrebna pomoč oblasti, ker drugače preti nesrečnejšem še lakota.

× **Če hočeš vesel, čvrst in zadovoljen biti,** moraš vedno »Naš čaj« piti.

× **Zboljšana zveza med Ptujem in Zagrebom.** Savska banovina bo zboljšala skoraj vse svoje ceste, v prvi vrsti pa seveda ceste, ki od državne meje vodi skozi Ljubljano in Zagreb proti Beogradu. Prav tako zboljšuje tudi ceste, ki vežejo dravsko banovino z Lužinsko cesto in morjem, a te dni bodo pričeli popravljati in urejati banovinsko ceste, ki iz Poduseda vodi po hrvaškem Zagorju v Ptuj. V prvi vrsti bodo zravljali več klancev in ovinkov ter ceste kolikor mogoče modernizirali, da tako dobimo v kratkem med Mariborom oziroma Ptujem in Zagrebom prometno žilo, ki bo primerna za avtomobilski promet.

× **Zaradi ženinine smrti se je zastrupil s plinom prof. zagrebske trgovske akademije Agaton Maršič.** Ko mu je pred kratkim umrla žena, je tako žaloval za njo, da so mu popolnoma popustili živci in so bili njegovi prijatelji v največjih skrbih zanj. Njih sumnja se je pa vendar izpolnila, ko so ga našli mrtvega v kuhinji, kjer je zvečer pustil odprt plin.

Ljubljana

DNEVNA PRATIKA

Četrtek, 28. novembra. Katoličani: Gregor, papež. Pravoslavni: 15. novembra, Dimitrije.

DEŽURNE LEKARNE

Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9 — Ramor, Miklošičeva cesta 20 — Gartus, Moste, Zaloška cesta 18.

*

× **Kraljevska banska uprava Dravske banovine sporoča:** 1. decembra praznujemo kot državni praznik zedinjenja troimenega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev v enotno državo pod žezlom dinastije Karadjordjevičev. V ta namen bo tega dne ob 10. uri v tukajšnji stolnici sv. Nikolaja zahvalno cerkevno opravilo, kjer se bo zapela zahvalna pesem z ustreznimi molitvami. V pravoslavni kapeli se vrši služba božja istega dne ob 9. uri, v evangelijski cerkvi pa ob 10. uri. Na vseh državnih uradih kakor tudi na zgradbah upravnopravnega značaja morajo biti razobešeni državne zastave, v mestih in trgih pa morajo vsi lastniki zgradb izobesiti državne zastave. — Iste dne sprejema g. ban Dravske banovine ob 11. ure naprej v banski palači (Bleiweisova cesta 10) poklonitve in čestitke.

× **Odveč je že reklama za novinarski koncert,** ker nam javno mnenje jamči, da bo ta jubilejna proslava narodnega praznika na Taboru spet tako sijajno obiskana, kakor vsa leta. Da nam pa **Rančigajevi ljubki harmonikarji** ne zamarijo, moramo vsaj povedati, kaj nam bodo zaigrali. Po odmoru bo ta živahna skupina pričela s kolom, namreč s plesom kolom »Kraljevo oro«, za njim bodo pa zaigrali »Zabučale gore«, prleško himno, nato staro romarsko »V moravski far« in »Devočica rože bral«. Večkrat se pripravimo zaradi malih harmonikarjev, češ, da ne spadajo v umetnost in na koncerte, vendar pa mora vsak pameten človek priznati, da mali harmonikarji pričarajo povsod največeleže in tudi prav domače razpoloženje, poleg tega je pa igranje harmonike skoraj gotovo vsaj toliko vzgojno, kakor n. pr. nogomet. In končno novinarji hočejo na koncertu ustreči prav vsem obiskovalcem, ker je koncert namenjen prav vsem slojem brez razlike in so zato tudi cene vstopnic znižane do skrajnosti. V predprodaji dobite vstopnice v Matični knjigarni na Kongresnem trgu.

× **Rib še nimamo dosti** za ljudsko hrano, ker so splošno predrage, vendar pa je bilo včeraj na trgu dosti ščuk po tako nizki ceni, da si jih je lahko privoščil vsakdo. Ribiči iz okolice Siske so te dni nalovili v Savi toliko ščuk, da so gotovo imeli izgubo. V Ljubljani so bile namreč po 6 Din kg in je v to ceno vračunan tudi 1 Din trošarine ter 2 Din za prevoz. Drugače je bil trg prav slab in tudi slabo založen, saj se zlasti kmetjsko prebivalstvo boji mraza. Dosti je še vedno jabolk, ki se navzile bližnjega sv. Miklavža niso podražili in tudi endivija je kljub slani še poceni. Na trgu se pa sedaj dobi tudi izvrsten med vseh vrst po prav nizki ceni. Dosedaj smo poznali dišeči cvetlični in zdravilni ajdov med, pikantni smrekov in kostanjev med, a nekateri poznajo tudi beli akacijev med, skratka vseh vrst medu od čebel, a mladina pozna tudi med čmrljev, sedaj smo pa na trg dobili celo pristen trčan med članov

čebelarskega društva za Slovenijo. To so pa tiči, saj so to celo dali natisniti na etikete!

× **Sokol Ljubljana-Viš** priredi v proslavo državnega in sokolskega praznika 1. decembra v soboto 30. t. m. ob 20 v Sokolskem domu **telovadno akademijo**, pri kateri nastopijo vsi telovadni oddelki. Na praznik 1. decembra pa bo ob 11 **slavnostna seja** z zaoblubo novega članstva. Sokolsko članstvo in občinstvo bratsko vabimo k akademiji in nedeljski proslavi. — Zdr.

× **V okrilju društva »Tabor«** nam bo drevi ob pol 21 v kemični dvorani na realki predaval prosvetni inšpektor g. Ivan Dolenc o pomenu 70 letnice Krekovega rojstva. Vabljeni vsi!

× **Ustanovni občni zbor društva Gospodinja šola za gostilničarske gospodinjice, Ljubljana**, bo z običajnim dnevnim redom v četrtek 5. decembra ob 16 v prostorih Gostilniškega doma na Privozu. K udeležbi vabimo vse one, ki se zanimajo za delo na tem polju. Pripravljali odbor.

× **»Legionarje«**, Govekarjevo igro s petjem ponove poslednjič v sezoni v šentjakobskem gledališču v nedeljo 1. decembra ob 15.15 kot popoldansko predstavo. Predprodaja vstopnic v nedeljo od 10—12 in eno uro pred predstavo.

× **Ne odklanjajte surovo in žaljivo kuponov**, ki jih bodo 30. nov. in 1. dec. 1935 nudili v nakup mestni uradniki in drugi uslužbeni v

Maribor

Še o priključitvi okolice k Mariboru

Maribor, 27. novembra.

V včerajšnji številki našega lista smo objavili kratko notico, s katero smo hoteli opozoriti na aktualen problem inkorporacije okolice k mestu Mariboru. Med tem, ko se je v Ljubljani in Celju že izvedla delna priključitev okolice k mestnemu teritoriju, pa je v Mariboru vprašanje priključitve v zadnjem času popolnoma utihnulo. Za danes ne bomo razglabljali o vzrokih nenadnega zastaja, ponovno pa bi opozorili, da je priključitev zelo nujna, če hočemo, da bo Maribor v teku doglednega časa pridobil z enotno zunanjo podobo. Še večje važnosti pa so gospodarski vidiki.

Kot doznavamo, bo postalo vprašanje priključitve v najkrajšem času zopet aktualno. Pripravljajo se tudi tozadevni predlozi, ki navajajo najbližje okoliške dele, ki bi bili nujno potrebni priključitve. Po nekem predlogu bi bila meja Velikega Maribora naslednja:

Mariborski otok, od tem bi bila meja med Mariborom in Kamnico potok, ki meji Kamnico in Bresterico do gostilne Kopriva v Kamnici. Tam bi se meja obrnila v smeri proti Kamnici do gostilne Lorenčič, od tam pa po občinski cesti preko Vinarija nad Tremi ribniki preko Wolfzella v premi črti do državne ceste. Na

△ **Zahvala Štefke Dragutinovičeve.** Ob priliki 40letnega jubileja in oficijelne poslovilne predstave je gledališka igralka g. Štefa Dragutinovičeva prejela toliko prepleh daril in pismenih ter brzojavnih čestitk, da ji je nemogoče, da bi se zahvalila vsakemu posebej. Zato se s tem zahvaljuje vsem darovalcem, vsem onim, ki so poslali pismene in brzojavne čestitke, poročevalcem, časopisju in vsem drugim, ki so pripomogli, da je proslava tako lepo uspela.

△ **Slikar Platzer razstavlja.** Danes otvori v gradu (bivša Berdajsova trgovina) razstavo svojih del češkoslovaški slikar František Platzer. Razstava bo odprta do 8. decembra.

△ **Poziv davčne uprave.** Davčna uprava v Mariboru poziva hišne posestnike, da vložijo najkasneje do 30. novembra t. l. prijave za zgradarino za leto 1936.

△ **Pobegli ženin.** V Drnišu v Dalmaciji bi se moral pred dnevi poročiti 24letni Branimir Hamer s svojo izvoljenko Marijo Budiševo. Vse je bilo že pripravljeno in svatje so čakali, da spremijo ženina in nevesto k poroki v cerkev. Toda Branimir se ni ni hotel prikazati. Nestrpnosti svatje so odšli na njegov dom, kjer so na veliko začudenje ugotovili, da je ženina vzela temna noč. Izginil je neznankom in so starši neveste prijavili zadevo policiji, ki je pričela za njim poizvedovati. Nevesta bi namreč imela skoraj postati mati. Danes pa je mariborska policija izsledila pobeglega ženina v nekem mariborskem prenočišču. Pri zaslišanju na policiji je izjavil, da se je zadnji hip zbal poroke, ker je brez posla in bil ne mogel skrbeti za ženo in otroke. Obljubil je, da se bo z Marijo poročil takoj, ko bo dobil službo.

△ **Plebsicit v Sv. Petru pri Mariboru.** Občani košaške občine, ki ji pripadajo tudi Šentpeterčani, se bore že precej časa, da bi dosegli odcepitve od košaške občine in da bi tvorili samostojno občino. Te dni so Šentpeterčani izvedli zanimiv plebsicit: kdo je za in kdo je proti odcepitvi od Košakov. S pobiranjem podpisov so ugotovili, da se je izreklo 70 odstotkov prebivalstva za odcepitve. Prebivalstvo bi rado imelo samostojno občino, ker so Košaki preoddaljeni od Sv. Petra. K novi šentpeterski občini bi bilo eventuelno priključeno še Grušovje.

△ **Preprečena nesreča.** Pri prehodu čez železniški tir na Plujski cesti bi se predvčerajšnjim skoraj pripetila velika nesreča. Okoli 18. ure, ko vozi osebni vlak proti Mariboru, so bile zatvornice prehoda spuščene. Prav v tem času je privozil iz plujske smeri neki osebni avto. Zaradi megle in teme sofer najbrž ni opazil zaprtih zatvornic in bi skoraj treščil na tračnice. Šele v zadnjem trenutku je utegnil z zavornimi ustavitvijo avto, ki se je skoraj prekučil. Opozorjamo železniško upravo kot tudi občinsko upravo, naj se vendar končno postavijo ob zatvornicah luči, da bo prehod dovolj razsvetljen. Le srečnemu slučaju in prisolnosti duha, ki jo je imel sofer, je pripisati da ni bilo težje nesreče, ki bi gotovo zahtevala človeške žrtve, saj je bilo na avtomobilu 5 oseb.

△ **Manifestacijsko zborovanje obrtnikov.** Ob priliki Obrtniškega tedna priredi mariborsko

prid brezposelnim in drugim ubogim. Nabiralke in nabiralci so se prostovoljno javili za to bolj ali manj neprijetno delo. Zaslužijo torej priznanje, ne pa da bi za to svojo požrtvovalnost bili izpostavljeni neumestnim opazkam ali celo surovim žalitvam. Nabiralcem je naročeno, naj vsakega poznanega žaljivca naznanijo uradu, da se ga bo javno ožigosalo.

Kino Sloga
Ljubljanski Dvor Tel. 2730

Elizabeta Bergner

oboževana filmska zvezda
v zadnjem nemškem vefilmu

ZASANJANE USTNE

(Träumender Mund)

Kot partner v tem krasnem umotvoru
Rudolf Forster

Danes zadnjikrat ob 16., 19.15 in 21.15 uri

to bi meja prekrizala železnico ter zavila proti vzhodu do središča Košakov, preko Meliškega hriba in od tu k Dravi. To bi bila meja na levem bregu Drave. Na desnem bregu pa bi bilo potrebno inkorporirati vse one dele na Pobrežju okoli obeh pokopališč do železniškega podvoza v Nasipni ulici na Tržaško cesto. Tenzno bi ob sedanjih priključitvah ostalo izven mej Velikega Maribora. Od izteza Nasipne ulice na Tržaško cesto bi vodila meja po državni cesti mimo mestnega vodovoda do grada Betnave, mimo gostilne Hoče v Snod. Radvanju do gostilne Anderle in tu premočrtno proti severu v Studence ter po studenški Ciril Metodovi ulici k Dravi.

Z navednimi mejami inkorporacije bi Maribor pridobil skoraj dvakrat toliko sveta, kot ga ima sedaj. Meje pa bi bile tudi bolj naravne kot so sedaj, ko se okoliški predeli zajedajo skoraj v središče mesta. Ko bo postala priključitev dejstvo, se bodo gotovo pojavili še drugi tozadevni načrti in bo dolžnost odločilnih činiteljev, da bodo pristali na one, ki bo najprimernejši in ki bodo z njim zadovoljni meščani in okoličani. O drugih spornih vprašanih priključitve, ki se polajljajo predvsem s pomisleki prizadete okolice, pa spregovorimo ob širneje ob primerni priliki.

obrtništvo v nedeljo 1. decembra ob pol 10. uri dopoldne v Gambirnovi dvorani veliko manifestacijsko zborovanje.

△ **Grajski kino.** Danes krasen film »Zadnja ljubezen« z najboljšimi igralci: Hans Jaray, Albert Basserman i. dr. Film v katerem sodeluje eksotična Japonka, žena veleindustrijalca Julia Meinla, Minčiko Meinl, kot izborna pevka.

△ **Kriza v društvu magistratnih uradnikov.** Nesoglasja v društvu mariborskih magistratnih uradnikov so imela za posledico, da so izstopili vsi člani, ki so v prvi službeni kategoriji. Izstopil je tudi predsednik društva ravnatelj g. Barle.

△ **Kino Union.** Danes prekrasni filmi češke produkcije »Mlada srca — mlada ljubezen«. Sledi veliki senzacionalni film »Artistic« s Harry Pielom.

△ **Narodno gledališče.** Četrtek 28. nov. ob 20. uri: »Majda«, Red B. — Petek 29. nov.: »Zaprto«. — Sobota 30. nov. ob 20. uri: »Sokolska akademija«. Izven. — Nedeljo 1. dec. ob 15. uri: »Sokolska akademija«. Ob 20. uri: »Poljska krič«. Znižane cene.

Celje

□ **1. december** se bo praznoval na slovesen način kot državni praznik zedinjenja troimenega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev. Predsednik občine celjske opozarja vse hišne posestnike, da morajo biti na ta dan vsa poslopja okrašena samo z državnimi zastavami.

□ **Nevarno se je obstrleli.** Ko je v torek 26. t. m. v Prevorju pri Kozjem 20letni Kolarič Rudolf, posestnikov sin, hodil po gozdu, je našel med vejevjem lovsko puško, katero si je obesil na rame in šel proti domu. Med potjo pa se je nerodno spodtaknil in padel, pri čemer se mu je puška sprožila in krogla mu je prestrelila levo podlaket. Nahaja se v celjski bolnišnici.

□ **»Slovenec«** jadikuje, ker je izsledil v izvestju državne realne gimnazije v Celju, da ima dijaška družina »Sloga« za svoje člane na razpolago več političnih časopisov, kakor »Jutro«, »Glas naroda«, »Politik«, »Novo Dobo«, »Domovina«, »Kmetijski list«. Svoje modrovanje zaključuje »Slovenec«, da mu ni treba dodati nobenega komentarja in mu tudi ni znano, če se ta stvar stinja z disciplinarnim redom.

□ **Nov list**, in sicer mesečnik, bo baje začel izhajati ter se bo tiskal v Mohorjevi tiskarni. List bo nabožen in bo imel ime »Zagorski zvonovi«.

□ **Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo** v Ljubljani za Celje in celjsko okolico bo v torek 3. decembra od 8. do 12. ure v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje, Razlagova ulica št. 8, pritrilejo levo.

□ **Ljudsko vseučilišče.** V ponedeljek 2. decembra ob 20. bo predaval prof. dr. Valter Bohinec iz Ljubljane o Sueškem prekopu. Predavanje bo s ekloptičnimi slikami. Predavanje bo posebno aktualno zaradi velike važnosti te prometne žile v zvezi z vojno med Italijo in Abesinijo.

ZVOJNI KINO
SOKOLSKI DOM
BISKPA
Telefon 33-87

Jean Blondell, Ruby Keeler in Dick Powell
plešejo in pojejo v filmu

Živele žene

Lepe žene — Krasne revije

V dopolnilo Foxov zvočni tednik!

Samo še danes ob 7. in 9. uri

V petek ob 20. uri za ceno Din 3.—:
Madame Dubarry z Dolores del Rio

V soboto: **Knez Voroncov**

Gospodarstvo

Kmetiška gospodarska stiška

kliub dobri in obilni letini

Ormož, 27. novembra.

Vlak drda v temno noč po Ptujem po-
lju. Vozovi so nabito polni potnikov, po
največ naših kmetovalcev, ki se vračajo iz
Maribora, kamor so peljali svoje poljske
pridelke na prodaj. Obrazi so suhi, roke
žuljave, pogovor jim teče o kupčiji, ki so jo
napravili na sejmu. Vračajo se na svoje
domove s skromnimi dohodki, ki so jih do-
bili.

Ogromno Ptujsko polje je bilo v veliki
meri čez leto zasejano s čebulo, ali lukom
kakor jo nazivljajo tod. Peljali so jo na
prodaj v Ptuj, ali Slov. Bistrico, ali celo v
Konjice. Nujno rabijo nekaj denarja, da
lahko kupijo sol, vžgalice in ostale naj-
nujnejše življenjske potrebščine. Davki jim
delajo posebne preglavice. Ali so sami krivi,
da nimajo denarja? Doma pa jih rubijo.
Nekateri imajo dovolj denarja naloženega
v hranilnici, pa ne pridejo do njega. V za-
družnih posojilnicah jim pravijo, da je kre-
dit zamrznil.

Kakšna je bila letina poljskih pridelkov?
Ponekod prav dobra, mestoma odlična, če-
tudi je bila nekaj časa huda suša, ki je
napravila precej škode. Pridelovanje čebule
da mnogo truda, ker jo mora kmet češče
pleti in okopavati na žgočem solcu. Cena
ji je Din 3.— za kg. Nekdaj je imela čebu-
la dosti višje cene. Tedaj si je marsi-
kateri kmet opomogel ter prihranil lep de-
nar, ga vložil v domačo Raifalznovko, od-
koder ga sedaj ne more dvigniti. Njegovo
gospodarstvo pa propada. Če si je v dobi
ugodnih življenjskih prilik lahko povečal
in zboljšal gospodarsko poslopje ter se v ta
namen delno zadolžil v hranilnici, je zdaj
popolnoma izključen, da bi poplačal ta
dolg, ker so cene njegovim proizvodom
padle na samotni nivo. Le nekaj je še
trdnih kmetov v »bukovi deželi«, večina pa
jih tone v veliki gospodarski stiski. Naše
ljudstvo je izgubilo vero v denarne zavode.
Kdor ima kaj denarja, ga drži pri sebi
ter ga ima najvarnejše spravljene v »no-
gavice« ali pa pod streho v kakem skriv-
nem kotičku. Tako shranjevanje denarja
seveda ni koristno ne njemu, ne splošnemu
narodnemu gospodarstvu. Ako bi pri naših
kmetih že enkrat popustilo nezaupanje do
denarnih zavodov, bi bila kriza v tem po-
gledu močno omiljena, ker bi denarne za-
druge lahko postale več ali manj likvidne.

Ostali poljski pridelki so v celoti še do-
volj dobro uspeli. Najboljše je obrodila ko-
ruza. Krompir je obrodil srednje dobro.
Letos je izredno mnogo drobiža, ki ga po-
rabijo kot običajno za prehrano prašičev,
ki so se zlasti zdaj pričeli debeliti. Prašičev
je zelo veliko. Ker ni odnikoder kupcev,
imajo naravnost sramotno ceno. Kmet ni-
ma poplačane truda, živeža pa prašičem
sploh ne sme zaračunati. Debele svinje,
težke nad 150 kg se plačujejo po 4 do 4-50
Din za kilogram žive teže. Še sramotnejšo
ceno ima goveja živina. Prvovrstno blago
se plačuje kg po 3-50 Din žive teže. Pov-
prečna cena pa je 3.— Din ali pa še manj.
Nekdaj v dobi visoke konjunktore je dobil
kmet za teleta toliko, kot danes za kravo,
ali pa še več. S tem denarjem je lahko
plačal davke, kar je zdaj popolnoma iz-
ključeno.

Res obupno je gospodarsko stanje naših
kmetov. Upravičeno se razširja glas o pro-
testu, ki izhaja iz krivičnega zastopanja
njegovih dobrin, ki jih danes nikdo
ne spoštuje in ne ceni, daši nas njegove
dobrene vzdržujejo. V poslednjem času se
vseposod mnogo razpravlja o tem, kako
dati duška tej vnebovpijoči krivici, kako je
sploh pomagati kmetom iz stiske, za katero
niso krivi sami. Vseposod samo izkorišča-
nje in izmoževanje kmetov. Kmet, ki vse
leto dela od zore do mraka, dobi za svoje
živino manj, kot pa mesar, ki jo zakolje
ter razreže na kose in v nekaj dneh proda
konzumentom. Prav isto je s prodajo vina.
Skoro dve tretjini gre v posredniške žepi,
eno tretjino pa dobi kmet, ki je vendar
pripomogel in garal vse leto, da drugi zdaj
spravljajo njegov dobiček.

Zdi se mi na mestu, da bi čimprej na-
pravili protestno zborovanje proti sramot-
nim nizkim cenam. Kmetje naj se posve-
tujejo med seboj, za katero ceno in kako
naj prodajo svoje pridelke, da se izognejo
izkoriščanju. Pri tem naj bi jim šle naše
oblasti vsestransko na roko ter jih podpi-
rale v njih težnjah. Menda bodo te nezdra-
ve razmere že vendar enkrat spametovale
naše kmete, da bodo bolj navdušeni za za-
druge, v katerih je za njih edina rešitev.
Lokalni činitelji, zlasti nesebični šolanci
lahko mnogo prinesejo kmetom z vzgojo
v združnem duhu.

Naš izvoz v oktobru

Pravkar je izdala generalna direkcija car-
nin statistiko o gibanju naše zunanje trgo-
vine v mesecu oktobru 1935. Iz statistike
je razvidno, da takega izvoza še nismo be-
ležili od decembra 1930. To povečanje iz-
voza je predvsem v zvezi s povečanjem iz-
voza v Italijo. Dasi so oktobrski rezultati
razveseljivi, tako pa je situacija v tekočem
mesecu nerazveseljiva zlasti po uvedbi
sankcij. V oktobru smo izvozili 359.095 ton
blaga v vrednosti 493.5 milijona dinarjev.
Letošnji izvoz v mesecu oktobru znaša
vrednost skoraj pol milijarde dinarjev in
je bil za 16% večji od oktobra 1934. Kakor
se je naš izvoz dvignil, tako se je dvignil
tudi uvoz, ki je znašal 121.000 ton (lansko
leto 60.000 ton), vrednost je znašala 395.4
milijone dinarjev, lansko leto 349.3, trgo-
vinska bilanca je bila torej v oktobru ak-
tivna za 98.1 milijona dinarjev. dočim je
lansko leto znašala aktivnost 76 milijonov
dinarjev. Ugoden rezultat našega izvoza
smo dosegli kljub temu, da nismo izvažali
letos žita. Tako imamo pri žitu primanj-
kljaj napram lanski letu v znesku 66
milijonov dinarjev. Tudi fižol je bil izva-
žan v manjši meri in je znašal 13.3 milio-
na, lansko leto 18.3 milijone dinarjev.

Znatno pa se je dvignil izvoz sadja, sve-
žega sadja smo izvozili 1549 vagonov, lani
409. v vrednosti 29.2 milijona dinarjev, lan-
sko leto 21.9, izvoz hmelja je znašal 156
vagonov, v vrednosti 47.1 milijona. Zelo se
je dvignil izvoz konoplje, saj smo izvozili
tega pridelka v oktobru letos za 18.3 mili-
jone, lansko leto pa samo za 11.9 milijonov.
Tudi izvoz živine je bil zelo poveljen, izvoz
konj je bil sicer bolj slab samo za 3.8 mili-
jona dinarjev, lansko leto pa za 17.9 milio-
nov dinarjev. Zelo slab je bil izvoz goveje
živine, dočim je izvoz perutnine ostal po
količini na lanski višini. Najbolj se je dvig-
nil izvoz svežega mesa in zaklane perut-
nine. Obojega smo izvozili za 28.2 milijona
dinarjev. Izvoz gradbenega lesa je bil v
oktobru večji in smo izvozili 7.669 vagonov
lesa, lani 6.765, v vrednosti 66.4 milijona
dinarjev, lani 54.7 milijonov dinarjev. Slab
je bil izvoz drv, izvoz oglja in izvoz lastnih
izdelkov. Omenili bi še povečanje izvoza
bakra od lanskih 28.2 na 39.2 milijona di-
narjev in povečan izvoz rud od lanskih 7.9
na 15.4 milijona dinarjev. Izredno pa se
je povečal izvoz cementa, saj smo izvozili
od lanskih 6.3 na 9.4 milijonov dinarjev.

don 15'28, Newyork 309'75, Bruselj 52'3250, Mad-
rid 42'2250, Amsterdam 209'30, Berlin 124'50,
Dunaj 56'90, Stockholm 78'80, Oslo 76'80, Ko-
penhagen 68'25, Praga 12'80, Varšava 58'25,
Atene 2'90, Carigrad 2'45, Bukarešta 2'50, Hel-
singfors 6'73, Buenos-Aires 0'85.

VREDNOSTNI PAPIRI

Zagreb, 27. novembra. 7% invest. pos. 78'50
bl., Vojna škoda 355'50—358, 7% Blerovo pos.
69'50—71, 8% Blerovo pos. 80 bl., 7% pos. hip.
banke 75 den., 6% beglučke obv. 60—61, Nar.
banka 6200 den., Agr. priv. banka 230, Dunaj-
Zagreb 870'50—880'50—875'50, Dunaj-Beograd
876'63—886'63, Grčija-Zagreb 29'63—31'35—31,
Grčija-Beograd 30'90 pon., Priv. klir. London-
Zagreb 251'03—252'63—251'83, Priv. klir. Lon-
don-Beograd 253'80—252'20, Priv. klir. Madrid-
Zagreb 625—635—630, Pr. klir. Madrid-Beograd
637'50 povpr., Trboveljska 110, Sefer Osijek
140 bl., Pr. klir. Berlin-Zagreb 1476'50—1496'50
—1486'50.

= Sport =

Priprave za zimski sport v Zagorju

Zagorje, v novembru.

Zagorje s svojo okolico nudi ljubiteljem zim-
skega sporta obilo terenov, ki so prikladni za
smučanje. Ze v sami okolici je mnogo gričkov
položnih in strmih, ki nudijo začetnikom, kakor
tudi izurjenim smučarjem dovolj prilike, da
pokažejo svoje sposobnosti v beli odeji. Važno
je tudi kot izhodišče za izlete, kakor na Sv. Go-
ro (849 m), ki je oddaljena okoli 3 in pol ure,

na Kum (1219 m) 3 do 4 ure in na Sv. Planino.
Dohod na Planino ni predolg niti utrudljiv. Iz
Zagorja skozi Kotredež se v zmernem tempu
pride v 2 in pol urah.

Vsa okolica Sv. Planine, Javor in St. Lenart
so posajeni z gladkimi, prostranimi senošetmi
tja do Čemšenjske planine in nudijo krasne
smučarske terene. Na severni strani Medvednice
leži sneg ponavadi do konca meseca aprila. Od
zgodnje spomladi pa do pozne jeseni prihaja
mnogo izletnikov, zlasti pa v zimskem času ve-
liko prijateljev zimskega sporta. Letos je zgra-
jen na Planini nov hotel, last g. Počivaška iz
Trbovelj. Opremljen je z vsem udobjem in bo
že to zimo dobrodošel vsem smučarjem. Na
Planini pa je tudi koča slov. planinskega dru-
štva, ki je že stara postojanka zasavskih smu-
čarjev.

Največ zaslug za razvoj zimskega sporta v Za-
gorju in njega okolici imata sokolsko društvo
in podružnica Slovenskega planinskega društva.
Sokolsko društvo je lani zgradilo prvo sokol-
sko smučarsko skakalnico, ki je bila otvorena
s sokolskimi savezimi tekami v januarju in
seču 1935. V teku poletja je društvo skakalnico
preuredilo tako, da bodo možni skoki do 40 m.

V letošnji zimski sezoni se obeta Zagorjanom
v tem pogledu mnogo zanimivosti. Sokolska žu-
pa Celje bo priredila v januarju mesecu tečaj
za skakače-začetnike, ki ga bo vodil savezni
učitelj v smučskih skokih in bo tragal 3—4 dni.
Vršile se bodo župne tekme v skokih in tekih.
Sokolsko društvo v Zagorju priredi društvene
tekme članov v smučskih skokih in tekih, tekme
v tekih za naraščaj in deco.

Kakor doznavamo, bo priredil na tej skakal-
nici ljubljanski zimski sportni podsavez svoje
podsavne prvenstvene tekme v klasični kom-
binaciji v izvedbi Slov. planinskega društva v
Zagorju. Nadalje priredi tukajšnja podružnica
Slov. planinskega društva klubske smučske tek-
me v skokih in tekih na daljavo in sankaske
tekme. Predviden bo tudi tečaj na Sv. Planini.
Tukajšnji učitelj g. Kopriva Ivan, ki je dovršil
smučski tečaj, katerega je letos priredila kra-
jevska banska uprava za učitelje osnovnih šol
Dravske banovine, bo vodil smučski tečaj za šol-
sko mladino, zagorske in toplaške šole. Dalje
bo vodil tudi tečaje v srezu za učitelje in učitel-
jice. Program je zelo obširen, nudi bo pa
smučarjem mnogo zanimivega.

Sokolstvo

Lep sokolski jubilej na Viču

V Sokolskem domu na Viču so v nedeljo
zvečer dostojno proslavili 15-letni jubilej
sokolskega gledališkega odra in 15-letnico
odrskega delovanja br. Avgusta Dacarja.
Za svoj jubilej je vprizoril dramski odsek
v režiji staroste br. Pavla Borštnika Schön-
herrjevo kmetosko komedijo »Zemlja«. Pred-
stavi je prisostvovalo veliko število občin-
stov, kot zastopnik ZPO pa br. Janez Hor-
vat. Glavni vlogi Kremena je igral odlično
br. Dacar, ki je tudi to pot pokazal vse
svoje igralske zmoglosti. Prav dober je bil
njegov sin Janez, br. Rudija Mariniča, ki
se je vseskozi vživel v svojo vlogo. Zelo po-
srečena je bila v svoji vlogi Reza, s. Li-
dije Deisingerjeve, kakor tudi Katra s. Pre-
garčeve in pa napovedovalka, s. Dane Er-

javčeve. Vse tri so se močno potrudile, za-
to uspeh ni izostal. Tudi ostale vloge so
bile v rokah naših starih igralcev, ki so
znova dokazali svojo veliko ljubezen do
dramske umetnosti. Zdravnika je prav do-
bro podal br. Bogo Brodnik, brodarja br.
Kemperle, mizarja br. Pači, velikega hlap-
ca br. Podlogar, konjskega hlapca br. Am-
brož, srednjega hlapca br. Terpin, pastirja
br. Willenpart in Ledenege gruntarja br.
Broni Battelino. Po I. dejanju so se zbrali
igralci z bratom režiserjem na odru, kjer je
br. Borštnik v imenu gledališkega odra in
društvene uprave čestital br. Dacarju k
pomembnemu jubileju ter mu izročil lovor-
jev venec s trobojnico, šopek rdečih nage-
ljev, srebrni venec in srebrno dozo, med
burnimi ovacijami. Br. Dacar se je ginjen
zahvaljeval ob ponovnih ovacijah občin-
stva. Vrlemu sokolskemu odru in poštvo-
valnemu br. Dacarju naše iskrene čestit-
ke.

Tvrška
A. & E. Skaberne
Ljubljana, javlja, da jem-
lje do preklica v račun
zopet
HRANILNE KNJIŽICE
prvovrstnih ljubljansko-
denarnih zavodov (Mestna
hranilnica, Ljudska po-
sojilnica itd.)

Kranilne knjižice
prodane ali kupite
najbolje
potem moje pisarne.
Solidno poslovanje!
Priložite znamko!
Rudolf Zorč, Ljubljana,
Gledališka ul. 12
Telefon 38-10

INSERTIRAJTE
v dnevniku
»GLAS NARODA«

Slovenske plošče

Šallice, kupiti, petje,
godba, harmonike
od Din 30.— naprej.
samo pri:

elektrotone
PASAJA NESOBČNIK

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din.
Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo
službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri
malih oglasih reklamnega značaja stane petitna
vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti
za odgovor 2 Din v znakah — Mali oglasi so
plačljivi takoj pri naročilu.

VEČJA ZAVAROVALNICA išče zastopnike v
vseh krajih Slovenije. Ponudbe pod »Zava-
rovalnica« na oglasni oddelek lista.

ZA MARIBOR IN PTUJ išče zastopnika zava-
rovalnica v Ljubljani. Ponudbe pod »Stal-
nost« na oglasni oddelek tega lista.

OPREMLJENO SOBICO oddam takoj ali pozneje
mirni gospodini. Naslov v pravi »Glasa
narodac«.

250 DINARJEV NAGRADE dam onemu, ki mi
priskrbi kakršnokoli stalno službo (skla-
diščnika, pisarniško moč, lesnega manipu-
lanta ali kaj sličnega), star sem 27 let, sam-
ski, vsestransko zanesljiv in pošten. Ceni-
ponudbe na upravo lista pod »Soliden«.

Gospodarske vesti

— **Službeni list** kraljevske banske uprave
Dravske banovine objavlja v 95. št. od 27. t. m.
Navodilo za uporabo uredbe o izrednem delnem
odpisu davčnega dolga. — Sejemske in tržne
pravice v srezu šmarje pri Jelšah. — Izpre-
membe o staležu državnih in banovinskih
uslužbencev na področju Dravske banovine. —
Razne objave iz »Službenih novin«.

— V **zadružni register** se je vpisala čevljar-
ska zadruga v Regdvoru r. z. o. z. Namen
zadruga je pospeševati gospodarstvo svojih
članov s skupnim poslovanjem.

— Pri **Splošni maloželezniški družbi** je bil
izbrisan član upravnega sveta ing. Lado Bevc,
vpisan pa član upravnega sveta ing. Pavlin
Josip.

— **Zaščita kreditnih zadrug.** Kmetijsko mi-
nistristvo je na osnovi uredbe o zaščiti kmet-
skih kreditnih zadrug in njihovih zvez dovo-
lilo odlog plačil: 1. Hranilnici in posojilnici
pri Sv. Mihaelu poleg šostanja za šest let od
24. oktobra 1935 dalje, odlog velja za dolgotve
nastale pred 2. avgustom 1934, obrestna mera
za stare vloge je odrejena na 2%. — 2. Poso-
jilnici v Trbovljah za šest let od 29. marca
1934 dalje, odlog velja za dolgotve nastale pred
5. marcem 1934, obrestna mera je odrejena
na 3%.

Borzna poročila

DEVIZE

Ljubljana, 27. nov. Amsterdam 2974'27—
2988'87, Berlin 1756'08—1769'95, Bruselj 743'21
—748'28, Curih 1421'01—1428'08, London 216'70
—218'75, Newyork 4364'33—4400'64, Pariz
289'60—291'03, Praga 181'78—182'89, Trst 353'87
—356'96.

Curih, 27. nov. Beograd 7'02, Pariz 28'30, Lon-

Posetne karte, vabila,
vstopnice itd. najhitre-
je in najceneje izdeluje

TISKARNA

ERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA UL. 23

Lastna knjigovoznica — Rototisk — Umetniški tisk

Telefon 25-52

Zahvala

Ob prebridki izgubi, ki nas je zadela s smrtjo naše nadvse drage
soproge, zlate mamice, hčerke, sestre, tete in svakinje, gospe

Liudmile Smrkoljeve

soproge veletrgovca

prejeli smo toliko dokazov iskrenega sočutja in odkritega prijateljstva,
da nam je nemogoče zahvaliti se vsakemu posebej.

Zato naj prejmejo tem potom našo najtoplejšo zahvalo vsi, ki so
nas v težkih trenutkih tolažili, pokojnico obsuli s cvetjem in jo v tako
častnem številu spremili na njeni poslednji poti.

Posebna zahvala še vsem zastopnikom oblasti, stanovskih orga-
nizacij, denarnih zavodov, uradov in društev, zlasti pevskemu zboru
„Glasbene Matice“ za prelepo žalno petje, množičnemu trgovstvu,
kakor tudi vsemu osebju domače tvrde in vsem številnim prijateljem
in znancem, ki so prihiteli od blizu in daleč, da počastijo spomin naše
nepozabne pokojnice. Vsem: naša tisočera hvala!

Maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 2. decembra 1935
ob pol 8. uri zjutraj v župni cerkvi Sv. Petra.

Ljubljana, dne 28. novembra 1935.

Žaljuči soprog Albin Smrkoli
z ofroci
in ostalo sorodstvo.

Andrew Carnegie

Dne 25. t. m. je minilo sto let, odkar je bil rojen ameriški »kralj jekla«.

Življenje tega človeka je bilo čudovito bujno in res ameriško. Človeku se zdi, da gleda razburljiv film ali čita napet roman, ko lista po življenjepis tega nenavadnega človeka. A. Carnegie je bil sin revnega tkalca v Dunfermline na Škotskem.

Dvanajst let je bil star, ko je s starši zapustil Škotsko in se naselil v Pensilvaniji v Ameriki l. 1848. Prva njegova zaposlitev v novi domovini je bila v neki tovarni. Kot tekač je tu zaslužil po 1'20 dolarja na teden. Že čez eno leto je stopil v službo pri Philadelphia Railroad, kjer je že imel po dva in pol dolarja. S 17. letom je že postal pomožni telegrafist. Predstojniki so mu izredno zaupali in na ta način je dobival vedno več vpogleda v železništvo, ki se je tedaj krepko razvijalo. Z dvajsetim letom se je osamosvojil z denarjem, ki si ga je izposodila njegova mati. Podjetje je uspešno večal in širil. Vse mu je šlo po sreči. Bilo je, kakor da se vse spreminja v zlato, česar se loti mladi Carnegie. Ko je bil star komaj 27 let, je imel že po 50 tisoč dolarjev na leto. Že nekaj let kasneje so se dvignili njegovi letni dohodki v milijone.

Poglaviti temelj njegovih uspehov je bila iznajdba spalnih voz. Ko se je nekam

peljal, je Carnegie po naključju spoznal nekega človeka, ki mu je pokazal modele spalnih voz. Po teh načrtih bi bilo spalne vozove čez dan mogoče spremeniti v navadne potniške vozove.

Carnegiea je to novost tako navdušila, da je takoj planil v pisarno svojega šefa in mu vneto dopovedoval, kako je zdaj rešeno najvažnejše železniško vprašanje. Družba Pennsylvania je dala po Carnegievem nasvetu zgraditi najprej dva spalna voza. Izumitelj je dovolil Carnegieu udeležbo na dobičku. Z denarjem, ki ga je tu zaslužil, se je udeležil pri petrolejskih podjetjih, končno pa se z vsemi razpoložljivimi sredstvi oklenil železne industrije.

Do smrti je Carnegie ostal preprost človek. Ogibal se je družbe in slovesnosti; ni kadir in ne pil. Njegova največja zabava je bilo čitanje in ribolovstvo.

Velik del svojega imetja je naklonil za »izboljšanje človeštva«. Bil je navdušen pristaša miroljubja. Za to idejo je proti koncu življenja žrtvoval mnogo milijonov. Čeprav je res, da je Carnegie z vojnimi dobavami zaslužil velikanske zneske, po drugi strani ni mogoče prezreti dejstva, da je doslej Carnegie med vsemi zasebniki ustvaril s svojim imetjem največjo dobrodelno ustanovo, ki še danes bogato podpira mnogo znanstvenih institutov in raziskovalnih družb.

Andrew Carnegie je umrl na svojem posestvu Skibo Castle l. 1919.

Radi zaušnice

Pred kratkim se je začela pred kazenskim sodiščem v Boulogneu razprava proti zdravniku Forsoitu radi zaušnice, ki jo je bil prisilil bivšemu notranjemu ministru Frotu. Pod tem ministrom so se odigrali krvavi dogodki 6. februarja lanskega leta v Parizu.

Letos 11. novembra je del občinskega odbora v Boulogneu priredil spreved levičarjev. Bivši bojevniki pa se spreveda niso udeležili. Več dni na to, pa so priredili v Boulogneu levičarski shod, ki se ga je udeležil tudi bivši notranji minister Eugen Frott. Stotnik Forsoi,

ki je po poklicu zdravnik in ki je dobil kot bivši bojevniki več ran, je prišel na ta shod in ko je opazil bivšega ministra Frotta, mu je prisilil zaušnico. Obtoženec je izjavil pri razpravi, da je to storil, ker je hotel na ta način maščevati bivše bojevnike.

Patriotsko navdušenje rimskega škofa

Rimski nadškof Pizani je poslal fašistični organizaciji večjo količino zlatih in srebrnih predmetov s pismom, v katerem izraža svoje patriotsko navdušenje in sporoča, da daruje te predmete državi.

Zveza Trst—Praga—Trst

Češkoslovaško ministrstvo gradb potrdjuje vest, da se pripravljajo načrti za ustanovitev letalske zveze Trst—Praga—Trst. Dosedanja letalska zveza Praga—Zagreb naj bi se podaljšala do Splita in Dubrovnika.

Zanimivosti z vseh strani

Kakor poroča agencija Renter, je angleška vlada dovolila, da smejo italijanska civilna letala, ki so v prometu med Brindisijem in Aleksandrijo, v primeru potrebe pristajati na letališču v Tobruku.

Letalska družba »Air de France« razglašala, da bo letalski poštni promet z južno Ameriko zaradi revolucionarnega gibanja v severni Braziliji za par dni prekinjen.

V Londonu se je pred kratkim začela razprava proti nemškemu podložniku Görtzu, radi vohunstva.

Ameriška nacionalna aeronavtska asociacija je uradno potrdila, da je stratosferni balon, ki se je 11. t. m. dvignil v zrak, dosegel rekordno višino 22.080 m.

Vse reke so zamrzile v severni Poljski. Temperatura je padla na 17 stopenj pod ničlo.

Državno sodišče v Vratislavi v Nemčiji je izdalo sklep, iz katerega je razvidno, da sme državna uprava odpustiti svojega nameščenca, ki se je pred 25 leti oženil z Nearijko.

V okolici Trojane v severni Bolgariji so policijski organi izsledili skupino razbojnikov, ki ji je nekoč stal na čelu Joca Uzunov. Prišlo je do spopada, po katerem so se razbojniki končno razbežali. Policijski organi so prijeli sedem razbojnikov.

Kultura

»ŠKANDAL...« NA ŠENTJAKOBSKEM GLEDALIŠKEM ODRU.

»Vzorni soprog« ali »Škandal pri Bartlettovih« je naslov veselice v treh dejanjih, ki so jo ponavljali vrli šentjakobčani v nedeljo 25. t. m. že šestič na svojem prijaznem odru v Mestnem domu.

»Škandal...« ni prav za prav noben škandal, ampak čisto preprosta malomeščanska zadevca. Delce brez vsakih notranjih globlin in namenov. Nekaj za smeh in kratak čas. In tako je tudi prav. Kaj bi vedno samo filozofirali. Malo norčije in ko zazor pade, je vsem dobro in prav.

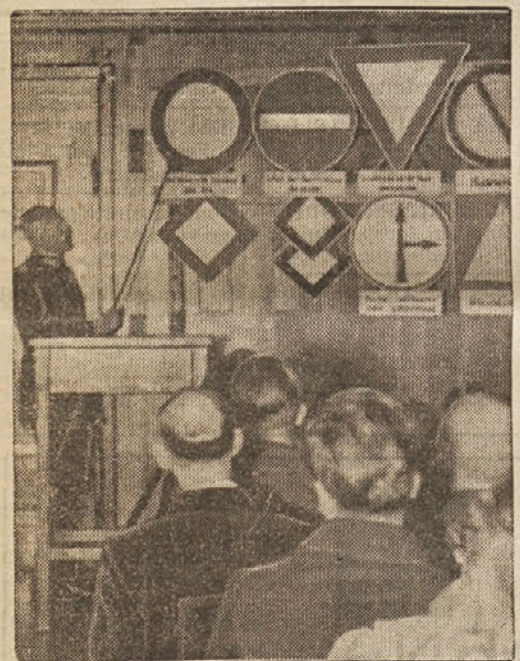
G. Košak je kot režiser stvarco prav čedno priredil. Le tempo igre bi se brez škode še malo dvignil. Med nastopajočimi se je odlikoval in žel tudi največji uspeh vsekakor Billi Bartlett g. Petrovčiča. Posebno v drugem in tretjem dejanju. Tudi njegova žena Margareta (gna. Klavorova) je prav nadarjena moč. Simpatična. Le nepotrebnih grimas naj se čimprej odvadi. Drugače pa se občinstvo pri »Vzornem soprogu« prav imenitno zabava in prepričan sem, da bo nekaj repriz še prav dobro zasledenih. In tako je tudi prav. Kdor si vsaj malo predstavlja, koliko idealizma in dobre volje je potrebno za takole privatno kulturno udejstvovanje, se bo na vsak način potrudil v Mestni dom. Žal mu ne bo, se bo vsaj enkrat pošteno nasmejalo. Posebno pa priporočam, naj si »Škandal...« ogledajo mladi zakonski pari. Ti se utegnejo naučiti marsikaj koristnega.

Na poročnem uradu v dunajski mestni hiši sta se v nedeljo poročila igralca Atina Hörbiger in znana igralka Paula Wessely

V enajstih dneh pred pričetkom olimpiade 1936 se bo vršil najbolj senzacionalen štafetni tek, v katerem bo sodelovalo 3600 tekačev. Nesli bodo ogenj z Olimpa v Atenah s plamenicami preko Grčije in Balkana ter Madžarske v nemški Berlin. Slika kaže bolgarske lahkoatlete pri poskusnem teku z olimpijskimi plamenicami.

Mesto Bremen naj bi tudi nam bilo vzgled glede postopanja z ljudmi, ki ovirajo promet. Kakor kaže slika, morajo v Bremenu vsi kršitelji prometnih predpisov, in sicer vozniki in potniki, v nedeljo na policijo, kjer jih uradnik pouči nazorno o vseh uredbah, ki se tičejo prometa na ulicah.

Nagovorjena se je stekleno nasmejala:

— Kaj vas neki tako razburja, gospod Cowell? Bitja vaše vrste je res težko razumeti. Prej ste si ves večer želeli take družbe.

— Res si ne morem misliti, odkod.

— Odkod naj jaz to vem? No, to ni nič tako čudnega. Saj se boste zdaj nemara spomnili, da sva se že videla.

— Da, res se mi zdi.

— Samo zdi se vam? Potem pač niti inženjerja Podumjina ne poznate?

— Oprostite, gospodična.

— Vam že zopet ni všeč, kar vam rečem. Saj s Podumjinom tudi niste bili tolikokrat skupaj, da bi nazadnje ne mogli morda celo njegovega obraza pozabiti.

— Ne, nisem ga pozabil.

— Pa se vam nič ne zdi?

Cowell je pozorno motril neznanko, ki je ves čas molčala.

— Skoraj bi dejal.

— Namreč?

45

— Da je dama nekoliko podobna inženjerju Podumjini.

Cowell se je oddahnil. Zdelo se mu je, da je povedal nekaj strašnega, razigrana lepota pa je zacingljala:

— Torej imate vzlic okornosti nekoliko spretnosti. Gospodična je Podumjinova sestra.

Adam Cowell si je nehote z dlanjo pogladil čelo, ko pa je spet pogledal in želel natančnejšega pojasnila, je spoznal, da sedi s tujko sam. Demon je bil prav tako nenadoma izginil kakor se je bil prej nenadoma pojavil.

Tujka je strmela v Cowella in v njenih očeh je plamtela brezmejna bojazn. Spregovorila je nekaj plahih besedi v jeziku, ki ga Cowell ni razumel. Ko je opazila, da je kavalir ne razume, je poskušala s francoščino.

Zdaj je Adamu Cowellu odleglo, kajti francoščino je obvladoval nič manj kakor angleščino. Jel je previdno izpraševati, odkod pozna damo, ki je prej sedela v njeni družbi, tujka pa je bila zdaj še bolj zmedena.

— Damo? Kje ste videli damo?

Adam Cowell je komaj premagal osuplost, češ:

— Nemara sem se prejle zmotil. Človek je pretrujen in preobremenjen. Veste, gospodična.

Kakor je govoril, se mu je zdelo, da ga tujka niti ne posluša. Mišičje v ustnih kotih ji je nestrpno porhtevalo in oči so venomer begale po razkošno razsvetljeni dvorani.

— Ali sem že dolgo tukaj? je vprašala nazadnje. Njen glas je zvenel toplo in Adam Cowell je takoj

zatrli sum, ki se mu je vzdramil v prvem trenutku. To ne more biti niti vohunka niti razkošna hotnica, ampak na vsak način žrtev.

Kakšna tajna se skriva za njo?

Adam Cowell je pomolčal in se trudil, da bi osredotočil svoje misli. V naglici si je ponovil v mislih vse, kar je doživel zadnje čase. Včasih se mu je že zdelo, da je zasledil pravo nit, mahoma pa se mu je vse razblinilo, zlasti tedaj, ko je tujka vprašala:

— V katerem mestu pa sem sedaj?

Adam Cowell ji je za uvod s kolikor mogoče prijetno-kramljujočim žlobudranjem začel pripovedovati; kako se človeku po bolezni ali hudih duševnih pretresih lahko zgodi, da se mu nenadoma pretrga asocijska veriga. Dama naj se radi tega nikar ne razburja. Prišla je k dobrim in poštenim ljudem, ki se bodo zavzeli zanjo in ji pomagali, dokler ne okreva.

— Ali mislite, da sem bolna?

Adam Cowell je previdno odkimal. Takega duševnega stanja ne bi hotel imenovati bolezen. To je pač pojav, nekaka motnja, morda najbolj slična prekinjenju električnega toka. Sicer pa je človek vzlic temu lahko zdrav in vesel. Nemara je veselje najboljše sredstvo proti takim pojavom. Nič misliti, nič ugihati, ampak samo doživljati trenutke kakor jih življenje nudi.

— Zdi se mi, da mi je nekdo že svetoval nekaj podobnega.

— To je moral biti vsekakor pameten človek.

— Samo spomniti se ne morem, kdo in kje je bil.